

Viite

-

ECOFIN-neuvosto 10.10.2025 sekä Euroryhmän kokoukset 9.10.2025, Luxemburg

Suomea kokouksissa edustaa valtiovarainministeri Riikka Purra.

Tiivistelmä

Omien varojen järjestelmä

Talous- ja rahoitusasioiden neuvostossa käydään politiikkakeskustelu komission 16.7.2025 antamasta ehdotuksesta neuvoston päätökseksi EU:n omien varojen järjestelmästä. Komissio ehdottaa muutoksia nykyisiin omiin varoihin ja omien varojen enimmäismääriin, ehdotuksia uusiksi omiksi varoiksi sekä ehdotuksen uuden kriisimekanismin luomiseksi. Eduskuntaa on informoitu komission omien varojen ehdotuksesta osana 19.9.2025 annettua E-kirjettä E 73/2025 vp - Komission tiedonanto sekä ehdotukset vuosia 2028–2034 koskevaksi EU:n monivuotiseksi rahoituskehikseksi. Suomen kantoja tullaan täsmentämään erillisessä U-kirjelmässä.

Päätelmät ilmastorahoituksesta

Talous- ja rahoitusasioiden neuvostossa on tarkoitus hyväksyä päätelmät ilmastorahoituksesta. Ne muodostavat EU:n neuvottelumandaatin kansainvälistä ilmastorahoitusta koskevissa kysymyksissä YK:n hallitustenväliseen ilmastonmuutoskonferenssiin Belémmissä Brasiliassa 10.11.–21.11.2025. Kokouksen keskeisiä prioriteetteja ovat kansallisten päästövähennyssitoumusten päivittäminen ja päästövähennyksiin tarvittavien ratkaisujen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen edistäminen. Ilmastorahoituksen osalta neuvotteluja käydään muun muassa edellisessä COP29-kokouksessa sovitun uuden vuoteen 2035 ulottuvan yhteisen ilmastorahoitustavoitteen toimeenpanosta. Suomi voi hyväksyä päätelmät.

Finanssipolitiikan sääntökehikon toimeenpano

Euroopan komissio julkaisi syyskuussa suosituksen neuvoston suositukseksi keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisesta suunnitelmasta ja kansallisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta Saksalle. Suositus nettomenojen kasvuvauhdiksi kattaa vuodet 2025–2029 ja huomioi kansallisen poikkeuslausekkeen voimassaolon vuosina 2025–2028. Saksan suunnitelma pitää sisällään lisäksi uudistus- ja investointikokonaisuuden sopeutuskauden pidentämiseksi seitsemään vuoteen. Neuvoston on tarkoitus hyväksyä suositus 10.10.2025. Suomi voi hyväksyä suosituksen.

Muut asiat

Neuvosto käy näkemystenvaihdon tupakkaverodirektiivin muutosehdotuksesta (uudelleenlaadittu) sekä siihen liittyvästä teknisluonteisesta valmisteverotusdirektiivin muutosehdotuksesta. Lisäksi neuvosto käy politiikkakeskustelun komission suosituksesta säästämis- ja sijoitustileiksi. Neuvosto käy näkemystenvaihdon myös vaikutustenarvointien taloudellisista näkökohdista yksinkertaistamiseen ja sääntelyn kehittämiseen liittyen, Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutuksista sekä vuoden 2025 eurooppalaisen ohjausjakson toimeenpanosta ja ohjausjakson tulevaisuudesta. Talouden elpymisen asiakohdassa neuvoston on

tarkoitus hyväksyä Espanjan päivitetty elpymis- ja palautumissuunnitelma. Neuvosto hyväksyy myös EU:n yhteiset linjaukset G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien kokoukseen sekä lausunnon valuutta- ja rahoituskomitealle IMF:n vuosikokoukseen.

Aamiaisella keskustellaan Venäjän pysäytetyistä varoista.

Euroryhmä

Euroryhmän asialistalla on kansainvälisten kokousten valmistelu, tilannekatsaus EU:n pääomamarkkinoista mukaan lukien euroryhmän laajennetun kokoonpanon julkilausuman mukaisesta edistymisestä sekä viimeaikainen kehitys vakaavaluuttojen (stablecoins) osalta. Euroryhmän laajennetussa kokoonpanossa on mahdollisesti esillä lokakuun Eurohuippu-kokouksen valmistelu.

Asialista:

1. Asialistan hyväksyminen
2. (mahd.) A-kohtien hyväksyminen

Lainsäädäntöasiat

3. Neuvoston direktiivi tupakkaan ja tupakanvastikkeisiin sovellettavien valmisteverojen rakenteesta ja verokannoista (uudelleenlaadittu) s. 5
= *Politiikkakeskustelu*
4. Neuvoston päätös EU:n omien varojen järjestelmästä ja päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053 kumoaminen s. 9
= *Politiikkakeskustelu*
5. Muut asiat
Tilannekatsaus vireillä oleviin rahoituspalvelualan lainsäädäntöhankkeisiin
= *Puheenjohtaja tiedottaa*

Ei-lainsäädäntöasiat

6. Säästämis- ja sijoitusunioni: Komission suositus säästämis- ja sijoitustileistä s. 14
= *Politiikkakeskustelu*
7. Päätelmät ilmastorahoituksesta 10.-21.11.2025 pidettävään YK:n ilmastonmuutoskonferenssiin (COP30) s. 18
= *Hyväksyminen*
8. Yksinkertaistaminen - Parempi sääntely: Vaikutusarviointien taloudelliset näkökohdat koko lainsäädäntöprosessin ajalta s.23
= *Näkemystenvaihto*
9. Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutukset s. 26
= *Näkemystenvaihto*
10. Taloudellinen elpyminen Euroopassa s. 33
= *Hyväksyminen*
11. Eurooppalainen ohjausjakso 2025: Saadut opit ja jatkotyö s.36
= *Näkemystenvaihto*
12. Finanssipoliittisen sääntökehikon toimeenpano s. 40
 - a) Keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat: Neuvoston suositukset
 - b) Kansalliset poikkeuslausekkeet: Neuvoston suositukset
 = *Hyväksyminen*
13. Kansainväliset kokoukset s. 43
 - a) G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 17.-18. heinäkuuta 2025 pidetyn kokouksen seuranta
= *Puheenjohtaja ja komissio tiedottavat*

b) G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien kokouksen se-kä IMF:n vuosikokousten valmistelu

i) EU:n yhteiset linjaukset G20:lle

ii) Lausunto IMFC-komiteaan

= Hyväksyminen

14. Muut asiat

Tilannekatsaus rahoituspalvelualan lainsäädännön toimeenpanoon.

= *Komissio tiedottaa*

Torstai 9.10.

15.00 Euroryhmä

s. 47

15.45 Euroryhmän laajennettu kokoonpano

s. 47

Perjantai 10.10.

09.00 Aamiainen

10.00 Ecofin-neuvosto

ECOFIN-neuvosto 10.10.2025, Luxemburg; 3. Neuvoston direktiivi tupakkaan ja tupakanvastikkeisiin sovellettavien valmisteverojen rakenteesta ja verokannoista (uudelleenlaadittu)

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 10.10.2025. Luxemburg

Eduskuntatunnus

U 39/2025 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Neuvoston puheenjohtajavaltio Tanska tuo esiteltäväksi komission 16.7.2025 antaman tupakkaverodirektiivin muutosehdotuksen (uudelleenlaadittu) sekä siihen liittyvän teknisluonteisen valmisteverotusdirektiivin muutosehdotuksen. Puheenjohtaja on ilmoittanut, että kyseessä on komission esitys sekä näkemystenvaihto.

Ehdotusten käsittely aloitettiin neuvoston verotyöryhmässä 17.9. ja sitä jatkettiin korkean tason verotyöryhmässä 23.9. Käsittely jatkuu verotyöryhmässä 17.10.

Suomen kanta

Suomen kanta on esitetty valtioneuvoston U-kirjelmässä 39/2025 vp.

Suomi kannattaa uusien tuoteryhmien lisäämistä tupakkaverodirektiivin soveltamisalaan. Muutos selkeyttäisi ja tehostaisi tupakka- ja nikotiinituotteiden verotuksen valvontaa ja mahdollistaisi toimivan viranomaisyhteistyön. Sähköisen valvontajärjestelmän käyttöönotto raakatupakan siirtojen seurannassa on perusteltua savukkeiden tuoteväärennösten ehkäisemiseksi.

Suomi pitää tärkeänä, että perinteisten tupakkatuotteiden vähimmäisverotasoa korotetaan. Myös direktiiviin lisättäville uusille tupakka- ja nikotiinituotteille tulee asettaa riittävän korkeat vähimmäisverotavat.

Vähimmäisverotasojen rakenteen muuttamiseen Suomi suhtautuu alustavan myönteisesti. Suomi kannattaa myös vähimmäisverotasojen säännöllisiä indeksitarkistuksia, jottei niiden reaalin taso laskisi. Suomi pitää kuitenkin tärkeänä, että vähimmäisverotasoa tarkastellaan myös jatkossa indeksitarkistuksista huolimatta.

Muun valmistetun tupakan tuoteryhmän lisääminen direktiiviin on perusteltua markkinoilla olevien erilaisten tupakkatuotteiden verokohtelun selkeyttämiseksi. Tarvetta sisällyttää myös nuuska direktiivin soveltamisalaan tulisi vielä selvittää.

Suomi katsoo alustavasti, että komissiolle ehdotettu valtuus antaa delegoituja säädöksiä on riittävän selkeä ja tarkkarajainen ja täyttää näin valtuutussäännöksille asetetut vaatimukset. Komissio voisi valtuutuksen nojalla päivittää direktiiviin indeksitarkistettuja vähimmäisverotasoa siten kuin direktiivissä säädettäisiin.

Tupakan ja tupakanvastikkeiden hävittämistä koskevien säännösten yhdenmukaistamista muun valmisteverotuksen kanssa sekä valmisteverotusdirektiiviin ehdotettuja teknisluonteisia muutoksia Suomi pitää kannatettavina.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan komissio antoi 16.7.2025 ehdotuksen neuvoston direktiiviksi tupakkaan ja tupakanvastikkeisiin sovellettavien valmisteverojen rakenteesta ja verokannoista (uudelleenlaadittu), COM(2025) 580 final, jolla muutettaisiin nykyistä tupakkaverodirektiiviä.

Tupakkaverodirektiivin tarkoituksena on varmistaa EU:n sisämarkkinoiden moitteeton toiminta ja samalla ihmisten terveyden korkeatasoinen suojeleminen. Direktiivi tuli voimaan vuonna 2011, minkä jälkeen siihen ei ole tehty muutoksia. Tupakkatuotteiden markkinat ovat kuitenkin sittemmin muuttuneet merkittävästi, erityisesti uusien tuotetyyppien myötä.

Tupakkaverodirektiivin muutosehdotuksessa on kolme pääkohtaa: muutokset vähimmäisveroihin, uusien tuotteiden ottaminen tupakkaverotuksen piiriin ja raakatupakan sisällyttäminen direktiivin soveltamisalaan.

Ehdotus sisältää huomattavia korotuksia perinteisten tupakkatuotteiden vähimmäisverotasoihin, vähimmäisverotasoa uusille tupakka- ja nikotiinituotteille sekä vähimmäisverotasojen määrittämistä jatkossa osittain kansallisen ostovoiman perusteella. On kuitenkin huomattava, että nykyiset vähimmäisverotaset ovat pääosin merkityksettömiä ja lähtötaso korotuksiin on matala. Verotuksen tason näkökulmasta kunnianhimoisen tupakkaveropolitiikan maiden, kuten Suomen, verotasoihin ei uusillakaan vähimmäisverotasolla ole suoraa vaikutusta.

Korotetuilla vähimmäisverotasolla kavennettaisiin tupakka- ja nikotiinituotteiden välisiä veroeroja EU:ssa, mikä vahvistaisi sisämarkkinoiden toimintaa sekä terveydensuojelua Euroopan syöväntorjuntasuunnitelman tavoitteen mukaisesti.

EU-tason tupakkaverotuksen piiriin lisättäisiin uusia tuotteita, kuten sähkösavukeneesteet, kuumennettava tupakka ja nikotiinipussit. Näitä tuotteita verotetaan Suomessa jo kansallisesti kuten monessa muussakin jäsenvaltiossa, mutta yhteisen verojärjestelmän soveltaminen selkeyttäisi pirstaloitunutta sääntelytilannetta EU:ssa ja tehostaisi tuotteiden siirtojen valvontaa ja saamista verotettaviksi säännösten mukaisesti.

Uuden tuoteryhmän muodostaisi myös 'muu valmistettu tupakka' (*other manufactured tobacco*), johon sisältyisivät muun muassa purutupakka ja nenänuuska, mutta ei nuuska, joka jäisi edelleen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.

Vaikka nuuskaa ei saa myydä muualla EU:ssa kuin Ruotsissa, nuuskan verotasolla ja hinnalla Ruotsissa on vaikutusta sen kysyntään ja kulutukseen myös Suomessa, jonne sitä päätyy laittomille markkinoille. Nyt Suomi verottaa kansallisesti nuuskaa rikostapauksissa. Nuuska on tuote, joka on laillisesti markkinoilla yhdessä jäsenvaltiossa,

mutta jota päättyy muualle EU:hun. Kyse ei siten ole yksinomaan Ruotsin kansallisesta asiasta.

Raakatupakka lisättäisiin direktiivin soveltamisalaan, jotta sen siirtoja EU:n alueella voitaisiin tehokkaammin valvoa sähköisellä valvontajärjestelmällä (EMCS). Raakatupakan vähimmäisveroksi säädettäisiin nolla euroa, mutta jäsenvaltiot voisivat määrittää verotason omien tarpeidensa mukaan.

Lisäksi eräitä perinteisten tupakkatuotteiden verokategorioita ja määritelmiä selkeytettäisiin.

Samassa yhteydessä komissio antoi myös ehdotuksen direktiivin (EU) 2020/262 muuttamisesta tupakkaan ja tupakanvastikkeisiin sovellettavan valmisteveron yleisen järjestelmän osalta, COM(2025) 581 final. Tämä on uudelleenlaadittavaan tupakkaverodirektiiviin liittyvä valmisteverotusdirektiivin teknisluonteinen ehdotus. Valmisteverotusdirektiiviä päivitetäisiin siten, että se kattaisi jatkossa myös tupakkaverodirektiivin piiriin lisättävät uudet tuotteet. Lisäksi tupakanviljelijät, jotka eivät osallistu kuivattun tupakan jalostamiseen tupakkatuotteiksi, vapautettaisiin valmisteverotusdirektiivin valvonta- ja siirtomenettelyjä koskevista vaatimuksista. Vapautuksen tarkoituksena on välttää hallinnollista taakkaa ja ottaa huomioon se, että tällaiseen toimintaan liittyvä petosriski on vähäinen.

Edellä mainittujen ehdotusten rinnalla komissio antoi 16.7.2025 ehdotuksen omien varojen päätöksen muuttamiseksi osana rahoituskehys ehdotusta, COM (2025) 574 final. Ehdotuksessa esitetään muun muassa uusia omia varoja, joista yksi perustuisi tupakan ja tupakanvastikkeiden vähimmäisvalmisteveroon (TEDOR). Komission ehdotuksen mukaan 15 prosenttia laskennallisista vähimmäisverotuotoista ohjattaisiin EU:n budjettiin. Nykyisin valmisteverot ovat tuloa yksinomaan jäsenvaltioiden kansalliseen talousarvioon. Vaikka omia varoja koskeva ehdotus ei ole oikeudellisesti sidoksissa edellä mainittuihin direktiiviehdotuksiin, se pohjautuu niiden poliittisiin linjauksiin. Komission mukaan omia varoja koskeva ehdotus vahvistaisi EU:n sitoumusta suojella ja parantaa kansalaisten yleistä terveyttä sekä lieventää mainittujen direktiivien soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden rajat ylittävistä kaupasta aiheutuvia vääristymiä. Asiasta käydään erillinen keskustelu ECOFIN-neuvostossa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 113 artikla (yksimielinen päätöksenteko)

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentin lausuntoa ei ole vielä annettu.

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU9-jaosto (verot) kirjallinen menettely 8.–10.9.2025 / U-kirjelmä U 39/2025 vp
EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 1.–3.10.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 3.10.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Direktiiviehdotukset edellyttävät toteutuessaan kansallisia täytäntöönpanotoimia. Ehdotusten voimaantulo olisi vuonna 2028.

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Mahdolliset talousarviovaikutukset riippuvat kansallisista päätöksistä.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Ehdotus neuvoston direktiiviksi valmistettuun tupakkaan ja tupakanvastikkeisiin sovellettavan valmisteveron rakenteesta ja verokannoista (uudelleenlaadittu), COM(2025) 580 final

Ehdotus neuvoston direktiiviksi direktiivin (EU) 2020/262 muuttamisesta tupakan ja tupakanvastikkeiden valmisteveroa koskevan yleisen järjestelmän osalta, COM/2025/581 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/VO, lainsäädäntöneuvos Pia Kivimies, puh. 02955 30183
etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/885/2025
EU/899/2025
EU/8/2025

ECOFIN-neuvosto 10.10.2025, Luxemburg; 4. Neuvoston päätös EU:n omien varojen järjestelmästä ja päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053 kumoaminen

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 10.10.2025, Luxemburg

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Asiakohdassa käydään politiikkakeskustelu komission 16.7.2025 antamasta ehdotuksesta neuvoston päätöseksi EU:n omien varojen järjestelmästä ja päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053 kumoamisesta.

Eduskuntaa on informoitu komission omien varojen ehdotuksesta osana 19.9.2025 annettua E-kirjettä E 73/2025 vp - *Komission tiedonanto sekä ehdotukset vuosia 2028–2034 koskevaksi EU:n monivuotiseksi rahoituskehykseksi*.

Suomen kanta

Komission tiedonantoa koskevassa e-kirjeessä E 73/2025 vp todetaan seuraavasti:

Suomen tavoitteena on, että omien varojen järjestelmän tulee olla yksinkertainen, läpinäkyvä, oikeudenmukainen ja hallinnollisesti kustannustehokas. Sen tulee tarjota riittävät ja vakaat resurssit EU:n toiminnan rahoittamiseksi.

Hallitusohjelman mukaisesti EU:n omien varojen järjestelmän kehittäminen ei saa aiheuttaa suhteellista lisäkustannusta Suomelle.

Suomi korostaa kansallista toimivaltaa verotuskysymyksissä. Suomi suhtautuu erittäin kriittisesti veroluonteisiin uusien omien varojen ehdotuksiin.

Suomi kiinnittää erityistä huomiota EU-maksujen tasoon entistä haastavammassa julkisen talouden tilanteessaan.

Suomi kiinnittää huomiota siihen, että mahdollisilla uusilla omilla varoilla tulisi saavuttaa aitoa EU-tason lisäarvoa sen sijaan, että ratkaisuilla käytännössä siirrettäisiin varoja kansallisista budjeteista EU:n budjettiin.

Suomi tarkastelee komission esityksiä uusiksi omiksi varoiksi ja niiden vaikutuksia Suomen maksuihin selvitetään pikaisesti.

Suomi vastustaa esitettyjä, edellä mainittuja, yhteisvelkaan perustuvia uusia lainarahoitteisia investointivälineitä, eli kriisivälinettä ja Catalyst Europe -välinettä.

Suomen kantoja Euroopan unionin omien varojen järjestelmää koskevaan komission päätösehdotukseen tullaan täsmentämään erillisessä U-kirjelmässä yhdessä komission ehdotuksen neuvoston asetukseksi seuraavaksi monivuotiseksi rahoituskehyykseksi ja komission ehdotuksen toimielinten sopimukseksi kanssa.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan unionin omat varat ovat tuloja, joilla EU:n talousarvio rahoitetaan. Omat varat jaetaan niin sanottuihin perinteisiin omiin varoihin, joita ovat nykyisin käytännössä tullimaksut sekä muihin omiin varoihin, joita ovat jäsenvaltioiden arvonlisäveropohjaan perustuva vara, kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuva oma vara ja bruttokansantuloon perustuva täydentävä vara.

Komissio perustelee ehdotustaan uudistaa omien varojen järjestelmää, jotta EU pystyisi vastaamaan kasvaviin vaatimuksiin useilla prioriteettialoilla ja lisäksi unionin olisi pystyttävä huolehtimaan elpymisvälineen takaisinmaksusta ilman perusteettomia leikkauksia rahoituskehyyksen ohjelmiin tai BKTL-maksuosuuksien merkittävää kasvattamista. EU:n talousarvion olisi lisäksi pystyttävä vastaamaan joustavammin kriiseihin.

Komissio ehdottaa muutoksia nykyisiin omiin varoihin ja omien varojen enimmäismääriin, ehdotuksia uusiksi omiksi varoiksi sekä ehdotuksen uuden kriisimekanismin luomiseksi. Komission ehdotuksessa omien varojen järjestelmä koostuisi osaksi edelleen tullimaksuista (ns. perinteiset omat varat), ALV-varasta, kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvasta maksuosuudesta ja BKTL-varasta. Näiden osalta keskeisenä muutoksena olisi, ettei niihin enää sisältyisi nykyisiä Suomen EU-maksuja kasvattavia tasausmekanismeja tai mukautuksia, kuten esim. maksualennuksia. Tähän asti rahoituskehyyssopua ei kuitenkaan ole syntynyt ilman suurimmille nettomaksajille myönnettäviä maksualennuksia.

Komissio ehdottaa lisäksi tullien kantopalkkiota alennettavan nykyisestä 25 prosentista 10 prosenttiin sekä kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen sovellettavan määräytymisperusteen nostamista 0,8 euroa / kg tasolta 1 euroon / kg tasolle ja sitomista inflaatioon. Näiden muutosten arvioidaan alentavan Suomen EU-maksuja.

Omien varojen enimmäismääriä ehdotetaan kasvatettavan maksujen osalta 1,75 prosenttiin BKTL:sta, nykyisestä 1,40 prosenttia BKTL:sta ja sitoumusten osalta 1,81 prosenttiin BKTL:sta nykyisestä 1,46 prosenttia BKTL:sta.

Uusiksi omiksi varoiksi esitetään jo aiemmin ehdotettuja EU:n päästöoikeuksien huutokauppatuloihin perustuvaa nk. ETS 1 -omaa varaa ja hiilirajamekanismiin (CBAM) perustuvaa omaa varaa. Sen sijaan aiemmin ehdotettua ETS 2 -tuloihin perustuvaa omaa varaa ei enää esitetä. Edellä mainittujen lisäksi komissio ehdottaa nyt kokonaan uusiksi omiksi varoiksi keräämättömään elektroniikkajätteeseen perustuvaa omaa varaa (e-waste), tupakkatuotteiden valmisteveroon perustuvaa omaa varaa (Tobacco Excise Duty Own Resource TEDOR) ja yli 100 miljoonan euron liikevaihdon yritysten maksuihin perustuvaa uutta omaa varaa (Corporate Resource for Europe, CORE), joka koskisi sekä EU:n yrityksiä että niitä kolmansien maiden yrityksiä, joilla on pysyvä toimipaikka EU-alueella. Uusien omien varojen kokonaisvaikutuksia Suomen EU-maksuihin ei ole vielä

mahdollista arvioida luotettavasti käytettävissä olevilla tiedoilla.

Omien varojen päätökseen sisältyy myös uuden kriisimekanismin perustaminen.

Kriisimekanismi voitaisiin ottaa käyttöön tilanteissa, joissa unioni tai jäsenvaltiot kohtaisivat vakavan kriisin, vakavia vaikeuksia tai niiden vakavan uhan. Välineen soveltamisala olisi yleinen eikä sitä olisi kohdennettu erityisellä tavalla esimerkiksi turvallisuusuhkiin. Välineen rahoittamiseksi komissio lainaisi varoja pääomamarkkinoilta ja lainaisi varoja edelleen ao. jäsenvaltiolle. Lainan takaisinmaksusta ja siihen liittyvistä kuluista vastaisi lainansaajana oleva jäsenvaltio.

Lainojen vakuutena toimisi omien varojen katon ja rahoituskehyksen enimmäismäärän välinen liikkumavara. Kriisimekanismin perustamiseksi omien varojen enimmäismäärää nostettaisiin tilapäisesti 0,25 prosenttiyksikköä. Tämä erilliskorotus kohdennettaisiin yksinomaan tämän välineen lainanotosta aiheutuvien unionin vastuiden kattamiseen. Väline olisi määräaikainen ja lainoja voitaisiin myöntää yksinomaan rahoituskehyskauden 2028–2034 aikana. Lainojen kokonaismäärä olisi rajoitettu 0,25 prosenttiin EU 27 bruttokansantulosta, joka komission arvion mukaan vastaisi noin 350 miljardia euroa vuoden 2025 kiintein hinnoin tulevalla rahoituskehyskaudella. Ehdotuksessa ei kuitenkaan ole määritelty euromääräistä kokonaissummaa.

Kriisimekanismin perustamisesta neuvostossa päätettäisiin yksimielisesti ja se edellyttäisi lisäksi kansallisia ratifiointeja jäsenvaltioissa. Kriisitilanteessa uusi mekanismi voitaisiin kuitenkin ottaa käyttöön erillisellä neuvoston määräenemmistöpäätöksellä ja Euroopan parlamentin hyväksyntää edellyttävällä asetuksella.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Omien varojen päätös perustuu SEUT 311(3) artiklaan ja Euratom-sopimus 106a artiklaan. Neuvosto vahvistaa päätöksen erityistä lainsäätämisyjärjestystä noudattaen ja Euroopan parlamenttia kuultuaan yksimielisesti. Päätös tulee voimaan, kun jäsenvaltiot ovat hyväksyneet sen valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisesti.

SEUT 311(3) artiklan mukaan neuvosto voi ottaa käyttöön uusia omien varojen luokkia tai poistaa olemassa olevan luokan. SEUT 311 artiklassa annetaan unionille laaja toimivalta päättää omien varojen järjestelmästä mukaan lukien uusista omien varojen luokista. Määräyksessä ei rajoiteta sitä, mitä omat varat voisivat olla.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Komissio esitteli ehdotuksen parlamentin budjettivaliokunnalle 16.7.2025.

Parlamentin yhteisesittelijöinä toimivat omien varojen osalta Sandra Gómez López (S&D, Espanja) ja Danuše Nerudová (EPP, Tšekki).

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta, kirjallinen menettely 1.-3.10.2025

Eduskuntakäsittely

Eduskuntaa on informoitu komission omien varojen ehdotuksesta osana 19.9.2025 annettua e-kirjettä E 73/2025 vp - Komission tiedonanto sekä ehdotukset vuosia 2028–2034 koskevaksi EU:n monivuotiseksi rahoituskehyskeksi.

Suuri valiokunta 3.10.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ehdotuksella ei olisi välitöntä vaikutusta Ahvenanmaan asemaan.

Taloudelliset vaikutukset

Komission ehdotus omien varojen päätöksen muuttamiseksi on kiinteässä yhteydessä tulevaan monivuotiseen rahoituskehyskauteen, jolloin taloudellisia vaikutuksia arvioitaessa on huomioitava komission ehdotus monivuotiseksi rahoituskehyskaudeksi 2028–2034. Omien varojen päätöksen on määrä astua voimaan 1.1.2028 yhtäaikaaisesti seuraavan monivuotisen rahoituskehyskauden kanssa.

Komission ehdottama korkea kehystaso huomioiden Suomen EU-maksut kasvaisivat kokonaisuudessaan noin 4,4 miljardilla eurolla tulevalla kehyskaudella, nykyisestä noin 17,8 miljardin euron tasosta vuoden 2025 kiintein hinnoin. Tämä tarkoittaisi käyvin hinnoin noin 7,4 miljardin euron lisäystä kansallisesta talousarviosta maksettaviin EU-maksuihin rahoituskehysten aikana. Maksujen kasvuun liittyy epävarmuuksia, sillä omien varojen järjestelmään ehdotettujen muutosten kaikkia mahdollisia vaikutuksia ei ole vielä mahdollista arvioida. Arvioita tarkennetaan myöhemmin asian jatkovalmistelussa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Komission ehdotus omien varojen päätöksen muuttamiseksi annettiin komission ehdotuksen monivuotiseksi rahoituskehyskeksi vuosille 2028–2034 yhteydessä. Komission ehdotus uudeksi monivuotiseksi rahoituskehyskeksi pohjautuu komission samassa yhteydessä antamaan tiedonantoon ”Dynaaminen EU:n talousarvio tulevaisuuden tarpeisiin – Monivuotinen rahoituskehys vuosille 2028—2034” (COM (2025) 570 final). Tiedonannossa esitetään komission rahoituskehys ehdotuksen keskeiset poliittiset tavoitteet ja periaatteet, jotka koskevat erityisesti monivuotisen rahoituskehysten kestoja, sen poliittisiin painopisteisiin perustuvaa uutta talousarviorakennetta, rahoituskehyskeksiin sisältyvää joustavuutta sekä rahoituskehyskeksiin varattuja määriä ja kehysten rahoittamiseksi tarvittavia tuloja eli omia varoja.

Komission tiedonannosta on laadittu erillinen E-kirje (E 73/2025 vp), joka on toimitettu eduskunnalle 19.9.2025. Komission ehdotus sisälsi tiedonannon lisäksi keskeiset horisontaaliset ehdotukset:

- ehdotus neuvoston asetukseksi vuosia 2028—2034 koskevan monivuotisen rahoituskehysten vahvistamisesta (COM (2025) 571 final);
- ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä (COM (2025) 574 final);
- ehdotus toimielinten sopimukseksi Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välillä talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta (COM (2025) 572 final).

Nämä kolme komission rahoituskehystä koskevaa ehdotusta ovat monivuotisen rahoituskehysten lainsäädännöllinen perusta ja kiinteässä yhteydessä toisiinsa. Niistä tullaan laatimaan erillinen U-kirjelmä eduskunnalle.

Asiakirjat

COM (2025) 574 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/BO, neuvotteleva virkamies Miika Grönholm, +358 295 530 599,
miika.gronholm@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/882/2025
EU/8/2025

ECOFIN-neuvosto 10.10.2025, Luxemburg: 6. Säästämis- ja sijoitusunioni: Komission suositus säästämis- ja sijoitustileistä

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 10.10.2025, Luxemburg

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Talous ja raha-asioiden neuvoston kokouksessa 10. lokakuuta 2025 on tarkoitus käydä politiikkakeskustelu komission suosituksesta säästämis- ja sijoitustileiksi. Euroopan komissio on julkaissut suosituksen säästämis- ja sijoitustileistä 30.9.2025. Suositus seuraa komission 19.3.2025 julkistamaa tiedonantoa, joka oli jatkoa jo vuodesta 2015 lähtien käydylle keskustelulle ja komission säädösehdotuksille pääomamarkkinaunionin toteuttamiseksi EU:ssa.

Suosituksessa komissio kuvaa säästämis- ja sijoitustiliin soveltuvat ja suositeltavat piirteet. Tilin ominaisuuksien ja sijoitusvaruuden lisäksi komissio antaa suosituksia myös verotusmenettelystä ja verokannusteista sekä tuotteen tunnettuisuuden ja talousosaamisen edistämisestä.

Suomen kanta

Suomen kannat pääomamarkkinaunionin kehittämiseen on määritelty eduskuntaselvityksissä E 44/2024 vp ja E 34/2025 vp.

Suomi pitää erittäin tärkeänä säästämis- ja sijoitusunionin strategisia tavoitteita ja suhtautuu pääomamarkkinaunionin jatkokehittämiseen myönteisesti.

Pääasiallinen sisältö

Komissio on suosituksessaan ottanut kantaa seuraaviin säästämis- ja sijoitustilin ominaisuuksiin, joiden komissio katsoo edistävän EU:n alueella asuinpaikan omaavien yksityishenkilöiden kiinnostusta säästämiseen ja sijoittamiseen sekä palvelevan parhaiten sijoittajien tarpeita.

Komissio suosittaa, että säästämis- ja sijoitustileihin liittyviä palveluja voisi tarjota mahdollisimman laaja joukko sellaisia toimijoita, joiden toimilupa sisältää toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisia sijoituspalveluja. Tällaisia palveluja tulisi voida tarjota

myös rajat ylittävästi. Asiakkaalle voisi tarjota tilin yhteydessä erilaisia soveltuvia sijoituspalveluita asiakkaan toiveesta, mutta tiettyjen palvelujen ei tulisi olla pakollisia. Erityisesti suosituksessa mainitaan sijoitusneuvonta palveluna, jonka käyttö tulisi olla asiakkaalle vapaaehtoista. Suomen osakesäästötili, joka vastaa tuotetyyppinä komission suositusta, pitää sisällään nykyisin sallitut sijoituskohteet huomioiden nämä ominaisuudet.

Säästämis- ja sijoitustilillä sallittuihin sijoituskohteisiin tulisi kuulua yksinkertaisia tuotteita ja vähintään osakkeet, joukkovelkakirjalainat ja sijoitusrahasto-osuudet (UCITS). Myös muut jäsenvaltion ei-ammattimaisille asiakkaille sallimat sijoituskohteet olisivat mahdollisia. Erityisen riskipitoiset tuotteet, kuten johdannaiset ja kryptovarot, eivät olisi sijoituskohteina sallittuja. Suositus kannustaa siihen, että palveluntarjoajat tarjoaisivat laajasti markkinoilla olevia sijoituskohteita. Tavoitteena on huolehtia riskien hajauttamisesta. Suomessa tällaisia muita sijoituskohteita voisivat olla erikoissijoitusrahasto-osuudet sekä sellaiset muut vaihtoehtorahastojen (AIF) osuudet, joiden tarjoaminen ei-ammattimaisille sijoittajille on sallittua. Suomessa osakesäästötilille on toistaiseksi mahdollista hankkia vain osakkeita.

Sijoittajan tulisi voida vapaasti siirtää säästämis- ja sijoitustilillä olevat varat tai osa niistä toiselle palveluntarjoajalle sijoittajan niin päättäessä. Tileihin ei saisi liittää edellytystä vähimmäissijoitusmäärästä, eikä tilien lukumäärää saisi rajoittaa. Tileillä olevien varojen enimmäismäärää ei myöskään tulisi rajoittaa, eikä tileihin tulisi liittää ikärajoja. Suomen osakesäästötili ei tunne vähimmäissijoitusmäärää koskevaa edellytystä, mutta enimmäistalletusmäärä on nykyisellään 100.000 euroa. Suomalaisella voi olla vain yksi osakesäästötili, mikä mahdollistaa enimmäistalletusmäärän seurannan. Tästä myös johtuu, ettei tilin kautta ole mahdollista käyttää kuin yhtä palveluntarjoajaa kerrallaan. Osakesäästötilillä ei ole ikärajoja.

Komission näkemyksen mukaan runsas palveluntarjoajien lukumäärä ja varojen siirtäminen vapaasti palveluntarjoajien välillä turvaisi kustannusten pysymisen sijoittajille kohtuullisina.

Säästämis- ja sijoitustilin käytettävyyttä pitäisi olla yksinkertaista, luotettavaa ja helposti asiakkaan/kansalaisen saavutettavissa. Digitaalisuutta tuodaan esille tehokkaana tapana. Komissio kannustaa palveluntarjoajia yhteistyöhön sellaisen yhteisen käyttäjäystävällisen rajapinnan käyttöönottoon, joka edistää palvelun käytettävyyttä. Se voisi myös alentaa toimialalle aiheutuvia kustannuksia.

Komission suosittelee verotuksen suhteen selkeitä ohjeita ja yksinkertaista ja helppoa verotusmenettelyä sekä veroetujen tarjoamista säästämis- ja sijoitustileihin liittyen. Tällaisia etuja voisivat olla esimerkiksi edullisempi verokohtelu sijoituksille säästämis- ja sijoitustilillä, sijoitettujen varojen vähennyskelpoisuus ja verotuksen lykkääminen. Verotus ei saisi realisoitua palveluntarjoajan vaihtamisen yhteydessä. Suomessa osakesäästötilin verokohtelu noudattaa edellä mainituista verotuksen lykkäämisen periaatetta.

Komissio suosittelee jäsenvaltioille toimenpiteiden tehokkuuden seuranta ja säännöllistä arviointia säästämis- ja sijoitustilin tavoitteiden toteutumisen varmistamiseksi. Seurannassa tulisi kiinnittää huomiota säästämis- ja sijoitustilien määrän ja sijoitettujen varojen määrän kasvuun sekä mahdollisten verokannusteiden budjettivaikutuksiin. Komissio kannustaa jäsenvaltioita parhaiden käytäntöjen jakamiseen keskenään. Tämän tulisi pitää sisällään myös verotuskäytännöt.

Jäsenvaltioiden tulisi raportoida komissiolle vuoden kuluttua suositusten antamisesta niistä toimista, joihin niiden perusteella on ryhdytty.

Komissio suosittelee myös toimia kansalaisten talousosaamisen lisäämiseksi. Tietoisuutta säästämis- ja sijoitustileistä tulisi lisätä tuoden esille tuotteen hyötyjä ja riskejä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta, kirjallinen menettely 1.-13.10.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 3.10.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Kyse on Euroopan komission suosituksesta. Taloudellisten vaikutusten arviointi ei ole tässä vaiheessa tarkemmin mahdollista, kun tiedossa ei ole millaisia toimia suositusten pohjalta päätetään toteuttaa. Taloudellisiin vaikutuksiin otetaan tarkemmin kantaa mahdollisten säädösehdotusten yhteydessä.

Suomessa laki osakesäästötilistä sallii jo nykyisin laajan joukon palveluntarjoajia, mukaan lukien ETA-alueen toimijat. Kilpailutilanteen osalta ei siten olisi odotettavissa suurta muutosta ainakaan lyhyellä aikavälillä. Suomessa myös digitaalisten pankki- ja rahoituspalvelujen tarjoaminen on kehittynyt vahvasti ja vakiintunut toimintatavaksi niin, että osakesäästötilin palveluja voi käyttää myös sähköisesti. Samoin verotietojen välittyminen on tapahtunut vaivattomasti suoraan palveluntarjoajalta verohallinnolle.

Viitaten osakesäästötilin säätämisen yhteydessä sekä osakesäästötilin talletusten ylärajaa nostettaessa 100 000 euroon tehtyihin vaikutusarvioihin, muutoksesta seuraisi laskennallista vuotuisten verotulojen menetystä sen mukaan, miten suuresti sijoituskohteita lisättäisiin Suomessa tällä hetkellä osakesäästötilille hyväksyttävien osakkeiden lisäksi joukkovelkakirjoihin, sijoitusrahastoihin, pörssilistattuihin rahastoihin (ETF) ja erikoissijoitusrahastoihin sekä mahdollisesti muihin vaihtoehtorahastoihin tai muihin ei-ammattimaisille sijoittajille tarjolla oleviin rahoitusvälineisiin.

Osakesäästötilille sallittujen talletusten enimmäismäärän poistaminen ja siihen liittyvän verotuksellisen tilanteen muutos voisi yksinkertaistaa jonkin verran näihin liittyvää hallintoa niin palveluntarjoajan kuin verottajan osalta. Muutoksen vaikutusta vuotuisiin laskennallisiin verotuloihin tulisi arvioida erikseen.

Säästämis- ja sijoitustilien kehityksen seuraaminen ja siihen liittyvä raportointi voisi lisätä hallinnollista taakkaa sekä toimijoille että viranomaisille.

Säästämis- ja sijoitustilien veroedut olisivat kaikkien ei-ammattimaisten asiakkaiden käytettävissä. Mikäli veroetujen piiriin kuuluvien varojen määrää ei rajoitettaisi, edun käyttämisestä koituisi tehokkaimmat hyödyt paremmassa taloudellisessa asemassa oleville. Tämä voisi lisätä eriarvoisuutta taloudellisen aseman näkökulmasta yhteiskunnassa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COMMISSION RECOMMENDATION of 30.9.2025 on Increasing the Availability of Savings and Investment Accounts with Simplified and Advantageous Tax Treatment

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/RMO finanssineuvos Satu Nousiainen, +358 295 530 258

VAHVA-tunnus

EU/1002/2025

EU/8/2025

ECOFIN-neuvosto 10.10.2025, Luxemburg; 7. Päätelmät ilmastorahoituksesta 10.11.-21.11.2025 pidettävään YK:n ilmastonmuutoskonferenssiin (COP 30)

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 10.10.2025, Luxemburg

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Talous- ja rahoitusasioiden -neuvoston hyväksyttävänä ovat neuvoston päätelmät ilmastorahoituksesta. Ne muodostavat EU:n neuvottelumandaatin kansainvälistä ilmastorahoitusta koskevissa kysymyksissä YK:n hallitustenväliseen ilmastonmuutoskonferenssiin Belémmissä Brasiliassa 10.11.–21.11.2025 (jäljempänä ”COP30-kokous”). Muissa kuin ilmastorahoitusasioissa EU:n mandaatti muodostuu neuvoston COP30-kokoukseen valmistautumista koskevien päätelmien perusteella, jotka ympäristöneuvoston on tarkoitus hyväksyä 21.10.2025.

Ilmastorahoitusta koskevien päätelmien hyväksymisen jälkeen niitä täydennetään vakiintuneen tavan mukaisesti uusimmalla EU:n kanavoiman kansainvälisen ilmastorahoituksen määrää koskevalla tiedolla. Täydennettävät tiedot koskevat vuotta 2024. Täydennys on tarkoitus toteuttaa kirjallisessa menettelyssä maatalous- ja kalastusneuvoston kokouksen yhteydessä 27.10.2025.

COP30-kokouksessa tarkastellaan ja edistetään YK:n ilmastopimuksen ja Pariisin ilmastopimuksen toimeenpanoa. Kokouksen keskeisiä prioriteetteja ovat kansallisten päästövähennyssitoumusten (National Determined Contributions, NDC) päivittäminen ja päästövähennyksiin tarvittavien ratkaisujen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen edistäminen. Ilmastorahoituksen osalta neuvotteluja käydään muun muassa edellisessä COP29-kokouksessa sovitun uuden vuoteen 2035 ulottuvan yhteisen ilmastorahoitustavoitteen (New Collective Quantified Goal, NCQG) toimeenpanosta.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä päätelmät.

Pääasiallinen sisältö

Neuvoston päätelmät ilmastorahoituksesta muodostavat mandaatin EU-neuvottelijoille COP30-kokouksessa käytäviin neuvotteluihin kansainvälisen ilmastorahoituksen osalta. Kansainvälisellä ilmastorahoituksella tarkoitetaan YK-kontekstissa kehittyvien valtioiden ilmastotoimien tukemiseen suunnattua kansainvälistä rahoitusta. Päätelmät ovat EU:lle myös viestinnän väline, joilla se viestii Pariisin ilmastositoumuksen muille osapuolille ilmastorahoitusta koskevista keskeisistä näkemyksistään.

Päätelmäluonnoksessa (jatkossa ”päätelmät”) kiinnitetään huomiota Maailman ilmatieteen järjestön tietoihin, joiden mukaan vuosi 2024 oli mittaushistorian lämpimin vuosi ja maapallon keskilämpötila arviolta 1,55 celsiusastetta korkeampi vuonna 2024 kuin esiteollisena aikana arvioon liittyvällä epävarmuusvaralla, joka vastaa 0,13 celsiusastetta molempiin suuntiin.

Päätelmissä vahvistetaan EU:n sitoutuminen Pariisin ilmastositoumuksen mukaisen 1,5 celsiusasteen globaalin lämpenemistavoitteeseen ja korostetaan pitkäjänteisten kansallisten toimien ja monenkeskisen yhteistyön merkitystä tavoitteen saavuttamisessa. Päätelmissä kehoitetaan kaikkia osapuolia toimittamaan COP30-kokoukseen mennessä päivitetty kansallinen päästövähennyssitoumus, joka on linjassa edellä mainitun 1,5 celsiusasteen tavoitteen kanssa, ottaa huomioon vuonna 2023 toteutetun maailmanlaajuisen tilannekatsauksen tiedot ja perustuu parhaaseen saatavilla olevaan tieteelliseen tietoon.

Ilmastotoimien rahoituksen painotetaan olevan keskeisessä roolissa kansallisten ja monenkeskisten ilmastotoimien toimeenpanossa. Päätelmissä tähdennetään kustannusvaikuttavuuden ja tehokkuuden merkitystä toimien toteutuksessa ja rahoituksessa. Niissä kiinnitetään huomiota myös siihen, että nykyinen vuoden 2025 loppuun ulottuva kansainvälisen ilmastorahoituksen tavoite, 100 miljardin USD vuotuinen taso, on saavutettu ja että EU:lla on ollut merkittävä panos tämän yhteisen lopputuloksen aikaansaamisessa.

Päätelmissä toivotaan tervetulleeksi edellisessä COP29-kokouksessa saavutettu päätös vuoden 2025 jälkeistä aikaa koskevasta uudesta yhteisestä kansainvälisen ilmastorahoituksen tavoitteesta (NCQG). NCQG-tavoitteeseen muistutetaan sisältyvän osatavoite, jonka mukaan kansainvälinen ilmastorahoitus julkisista lähteistä skaalataan 300 miljardin USD vuotuiselle tasolle vuoteen 2035 mennessä. Päätelmissä alleviivataan, että NCQG-päätöksessä edellytetään rahoittajapohjan laajentamista tämän 300 miljardin USD vuotuisen tavoitteen saavuttamiseksi, olkoonkin että kehittyneet valtiot tulevat jatkamaan etujoukossa kansainvälisen ilmastorahoituksen kasvattamista. Rahoittajapohjan osalta päätelmissä kiinnitetään myönteistä huomiota kehittyvien valtioiden keskinäisten ilmastorahoitusvirtojen jo toteutuneeseen kasvuun vapaaehtoisuuden pohjalta. Päätelmissä kutsutaan myös kaikkia osapuolia kasvattamaan kansainvälistä ilmastorahoitustaan vastuidensa ja kykyjensä mukaan.

Päätelmissä toivotaan tervetulleeksi NCQG-päätökseen sisältynyt kaikkia sopimusosapuolia koskeva toinen osatavoite, jonka mukaan kehittyviin valtioihin yksityisistä ja julkisista rahoituslähteistä kanavoitava yhteenlaskettu kansainvälinen ilmastorahoitus pyritään skaalaamaan 1300 miljardin vuotuiselle USD tasolle vuoteen 2035 mennessä. Päätelmissä odotetaan myös muiden osapuolten kanssa käytäviä keskusteluja siitä, millä keinoin yksityistä ilmastorahoitusta saataisiin mobilisoidua nykyistä paremmin tämän osatavoitteen saavuttamiseksi. Päätelmissä noteerataan tähän teemaan liittyen käynnissä oleva niin kutsuttu Baku-to-Bélem-tiekarttatyö, jossa tarkastellaan keinoja yksityisen ilmastorahoituksen mobilisoimiseksi ja skaalaamiseksi. Julkisella ilmastorahoituksella todetaan olevan katalysoiva rooli yksityisen ilmastorahoituksen mobilisoinnissa. Mobilisoinnin kannalta keskeisiä rakenteellisia

tekijöitä rahoituksen kohdemaissa ovat puolestaan mahdollistavan toimintaympäristön luominen, rahoituksen esteiden poistaminen ja ilmastonäkökohtien ja -riskien huomioon ottaminen talous- ja finanssipolitiikan ja niihin liittyvien toimien suunnittelussa.

Päätelmissä tuodaan esiin, että EU edistää laaja-alaisesti erityyppisiä ilmastotoimia sekä kansallisessa ja kansainvälisessä kontekstissa. Lisäksi muistutetaan EU:n ja sen jäsenvaltioiden olevan yhdessä Euroopan investointipankin kanssa maailman suurin kansainvälisen julkisen ilmastorahoituksen myöntäjä. Avustuspohjaisen ja sekarahoituksen osuuden todetaan myös olevan merkittävä osa EU:n myöntämää ilmastorahoitusta.

Julkisrahoitteisen kansainvälisen ilmastorahoituksen todetaan olevan keskeisessä roolissa haavoittuvassa asemassa olevien valtioiden ja yhteisöjen ilmastotoimien kannalta. EU:n vahvistetaan olevan osaltaan sitoutunut vastaamaan kehotuksiin tuplata kehittyneiden valtioiden kehittyviin valtioihin suuntautuvan ilmastonmuutokseen sopeutumisen rahoitus julkisista ja yksityisistä rahoituslähteistä vuoteen 2025 mennessä vuoteen 2019 verrattuna. Päätelmissä kerrotaan EU:n ja sen jäsenvaltioiden ilmastonmuutokseen sopeutumiseen suuntaaman kansainvälisen ilmastorahoituksen osuuden kasvaneen 75 prosentilla vuodesta 2019 vuoteen 2023 ja Euroopan investointipankin sopeutumiseen suuntaaman ilmastorahoituksen olevan tällä hetkellä nelinkertaisella tasolla verrattuna vuoteen 2022 verrattuna. Päätelmissä myös painotetaan, että avustusmuotoisen julkisen ilmastorahoituksen kasvattamiseksi globaalisti on tärkeää tarkastella niin kutsuttuja innovatiivisia kansainvälisen ilmastorahoituksen lähteitä, kuten esimerkiksi päästöjen hinnoittelusta saatava tuloja.

Päätelmissä toivotetaan tervetulleeksi uudessa YK:n ilmastovahinkojen rahastossa (Fund for responding to Loss and Damage) tehdyt käynnistämisvaiheen valmistelut ja päätökset, mukaan lukien päätökset niin kutsutuista Barbados -toimeenpanokäytänteistä ja käynnistysvaiheen 250 miljoonan USD rahoitusallokaatiosta. EU:n ja sen jäsenvaltioiden osuuden rahaston pääomasta todetaan olevan tällä hetkellä 68 prosenttia.

Päätelmissä tuodaan esiin kansainvälisen ilmastoyhteistyön keskeistä merkitystä ilmastorahoituksen skaalaamisen mahdollistajana. Monenkeskisten rahoituspankkien ja muiden kansainvälisten rahoituslaitosten yhteistyön syventämisellä on avainrooli kansainvälisen ilmastorahoitusarkkitehtuurin vahvistamisessa ja yksityisen ilmastorahoituksen mobilisaation edistämisessä. Kansainvälisiä rahoituslaitoksia kehoitetaan jatkamaan uudistuksiaan ja vahvistamaan keskinäistä yhteistyötään ilmastonmuutoksen vastaisen työn rahoittamisen saralla ja jatkavan ilmastorahoituksensa skaalaamista ja monipuolistamista.

Lopuksi pyydetään Euroopan komissiota raportoimaan yleiskuva EU:n ja sen jäsenvaltioiden sekä Euroopan investointipankin kanavoimasta ilmastorahoituksesta vuonna 2024, jotta neuvosto voisi hyväksyä tämän EU:n kontribuution ennen COP30-kokouksen alkua.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta kirjallinen menettely 1.-3.10.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 3.10.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Ympäristö- ja ilmastositouksien osapuolena Suomi on sitoutunut rahoittamaan sopimusten kehitysmaaosapuolten ilmastotoimia ja raportoimaan rahoituksesta. Suomi ei kuitenkaan ole kansainvälisesti tai osana EU:ta sitoutunut mihinkään tiettyyn rahoituksen tasoon tai kohdentamiseen. Suomen ilmastorahoitus maksetaan kehitysyhteistyövaroista.

Suomen kansainvälisen ilmastorahoituksen määrän trendi on ollut nousujohteinen vuosina 2010–2024. Rahoituksen vuotuisessa tasossa on kuitenkin ollut heilahtelua, etenkin 2010-luvun viimeisinä vuosina. Vuotuinen vaihtelu on ollut osaksi seurausta päätösperäisistä toimista, kuten kehitysyhteistyövaroihin kohdennetuista leikkauksista ja lisäyksistä sekä maksuaikataulujen muutoksista. Osaksi kyse on ollut myös normaalista ilmastomaksatuksiin liittyvästä vuotuisesta vaihtelusta.

Ennakkotietojen mukaan Suomen kansainvälisen ilmastorahoituksen kokonaismäärä vuonna 2024 on noin 163 milj. euroa. Taso on hiukan pienempi kuin vuonna 2023, jolloin ilmastorahoituksen määrä oli 172 milj. euroa. Tähänastisen huipputasonsa Suomen kanavoima kansainvälinen ilmastorahoitus saavutti vuonna 2021, jolloin sen yhteismäärä oli 175 milj. euroa.

Uusimmat tällä hetkellä käytettävissä olevat Suomen kansainvälistä ilmastorahoitusta koskevat yksityiskohtaiset tiedot ovat vuodelta 2023. Tällöin 172 milj. euron suuruudesta Suomen ilmastorahoituksen maksatuksista 53 prosenttia oli varsinaisen kehitysyhteistyön kautta annettua lahjamuotoista tukea ja 47 prosenttia lainoina, sijoituksina ja Finnfundin pääomasijoituksina annettua ilmastorahoitusta. Suomen kansainvälisestä ilmastorahoituksesta 62 prosenttia kohdistui ilmastomuutoksen hillintään ja 38 prosenttia ilmastomuutokseen sopeutumiseen. Rahoituksesta 39 prosenttia kanavoitui monenkeskisten kehityspankkien kautta.

Pariisin ilmastositouksella suoraan ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia, vaan sen taloudelliset vaikutukset syntyvät pitkällä aikavälillä ja pääosin EU:n ilmastopolitiikan seurauksena. Ne liittyvät päästöjen vähentämiseen, ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja ilmastorahoitukseen eli köyhempien maiden ilmastotoimien tukemiseen. Laajempi globaali osallistuminen ilmastotoimiin tasoittaa kansainvälistä kilpailuasetelmaa ilmastopolitiikasta aiheutuvien kustannusten osalta. Sopimuksen toimeenpanon myötä pitkällä aikavälillä myös ilmastomuutoksen vaikutukset ja siitä seuraavat taloudelliset kustannukset pienenevät. Toimeenpano tulee aiheuttamaan vähemmän kustannuksia, kuin yritys sopeutua rajoittamattoman ilmastomuutoksen vaikutuksiin.

Pariisin sopimus velvoittaa kehittyneitä maita jatkamaan kehitysmaiden ilmastotoimien tukemista ja antamaan siitä tietoja. Itse sopimuksessa ei kuitenkaan sanota mitään ilmastorahoituksen tasosta. Pariisin sopimusta täydentävän osapuolikokouksen päätöksen (1/CP.21) mukaan kehittyneiden maiden yhteinen USD 100 miljardin vuosittainen mobilisointitavoite ulotetaan vuoteen 2025, mihin mennessä sovitaan

uudesta ilmastorahoitustavoitteesta. Vuoteen 2025 ulottuvaan yhteiseen mobilisointitavoitteeseen ei sisälly yksittäisiä rahoittajamaita sitovaa tavoitteiden jyvitystä.

Uusi maailmanlaajuinen yhteinen ilmastorahoitustavoite sovittiin COP29-ilmastokokouksessa Bakussa marraskuussa 2024. Uudeksi ilmastorahoitustavoitteeksi (*New Collective Quantified Goal, NCQG*) asetettiin vähintään 300 mrd. USD vuodessa julkista ja mobilisoitua yksityistä rahoitusta vuoteen 2035 mennessä. Monenkeskisten rahoituslaitosten kautta kanavoitua ja niiden mobilisoimaa ilmastorahoitusta tullaan jatkossa laskemaan nykyistä laajemmin mukaan rahoitustavoitteeseen eli myös kehittyvien maiden rahoituspanokset huomioiden. Lisäksi sovittiin laajemmasta 1 300 miljardin USD vuosittaisesta investointien mobilisointitavoitteesta kehittyviin maihin vuoteen 2035 mennessä. Merkille pantavaa on myös päätöksen kirjaus ilmastositomusten alaisten rahastojen (Maailman ympäristörahasto GEF, Vihreä ilmastorahasto GCF, Vähiten kehittyneiden maiden rahasto LDCF, Erityisilmastorahasto SCCF, Sopeutumisrahasto AF sekä Menetyksiin ja vahinkoihin keskittyvä rahasto FRLD) toimimisesta merkittävänä julkisten varojen kanavana sekä odotusarvo kolminkertaistaa näistä rahastoista kollektiivisesti tuleva rahavirta (outflows) vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoteen 2022. Osapuolet sopivat myös, että tavoitteen toimeenpanon edistymistä tarkastellaan vuonna 2028 ja että päätöstä arvioidaan vuonna 2030.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Neuvoston päätelmät ilmastorahoituksesta

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/BO, finanssineuvos Ilari Valjus, p. 0295 30093
ilari.valjus@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/201/2025
EU/8/2025

25.9.2025

ECOFIN-neuvosto 10.10.2025, Luxemburg: 8.Yksinkertaistaminen - Parempi sääntely: Vaikutusarviointien taloudelliset näkökohdat koko lainsäädäntöprosessin ajalta

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 10.10.2025

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Talous- ja rahoitusasioiden neuvoston on 10. lokakuuta 2025 tarkoitus käydä näkemystenvaihto yksinkertaistamisesta, erityisesti vaikutusarviointien taloudellisista näkökohdista koko lainsäädäntöprosessin ajalta sääntelyn parantamiseen liittyen. Keskustelu on jatkoa valtiovarainministerien syyskuun epävirallisen kokouksen lounaskeskustelulle, jossa esillä olivat EU-lainsäädännöstä aiheutuvat kustannukset yrityksille ja jäsenvaltioille. Yksinkertaistaminen ja hallinnollisen taakan vähentäminen ovat sekä komission että puheenjohtajavaltio Tanskan prioriteetteja. Komissio on laatinut helmikuussa 2025 tiedonannon yksinkertaistamisesta: EU-lainsäädännön yksinkertaistaminen ja täytäntöönpano.

Suomen kanta

Suomen kantoja EU-lainsäädännön yksinkertaistamiseen ja täytäntöönpanoon on määriteltä E-selvityksessä E 23/2025 vp.:

Suomi pitää tärkeänä, että sääntelyn yksinkertaistaminen ja täytäntöönpano on nostettu komission kauden painopisteeksi. EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden tulee vastata yhdessä paremman sääntelyn hyväksi tehtävästä työstä.

Suomi korostaa komission huolellisia vaikutusarviointeja ja sidosryhmien kuulemisia lainsäädännön valmistelussa.

Suomi tukee komission ehdotusta laatia menetelmä, jonka avulla voidaan arvioida lainsäädäntöprosessin aikana tehtyjen muutosten vaikutuksia.

Suomi tukee myös komission aiempaa läpinäkyvämpää ja systemaattisempaa lähestymistapaa sääntelyn yksinkertaistamiseen ja hallinnollisen taakan vähentämiseen.

Pääasiallinen sisältö

Lainsäädännön yksinkertaistaminen on yksi 2024–2029 Strategisen Agendan ja Budapestin julistuksen Euroopan uuden kilpailukykyohjelman prioriteeteista.

Komissio julkaisi 11. helmikuuta 2025 tiedonannon otsikolla ”Yksinkertaisemmin ja nopeammin toimiva EU: tiedonanto lainsäädännön täytäntöönpanosta ja yksinkertaistamisesta” (COM (2025) 47 final). Komission tiedonannossa esitetään vuosille 2024–2029 sääntelyn täytäntöönpanon ja yksinkertaistamisen ohjelma, jolla luodaan vauras, vähähiilinen ja häiriönsietokykyinen EU.

Tiedonannossa tuodaan esille, miten komissio aikoo seuraavan viiden vuoden aikana edistää EU-säädösten täytäntöönpanoa käytännössä sekä vähentää hallinnollista taakkaa ja yksinkertaistaa EU:n sääntöjä. Tiedonanto sisältää tavoitteita ja välineitä, joiden avulla voidaan keventää sääntelytaakkaa, parantaa kilpailukykyä ja resilienssiä sekä parantaa kansalaisten ja yritysten tilannetta nopeasti ja mielekkäällä tavalla. Komission puheenjohtaja on antanut komissaareille, joiden työtä koordinoi komissaari Valdis Dombrovskis, tehtäväksi vähentää hallinnollista taakkaa ja yksinkertaistaa lainsäädännön toimeenpanoa.

Toimielimet ovat sitoutuneet vuonna 2016 periaatteeseen, jonka mukaisesti keskeisten muutosten vaikutuksia arvioidaan tarvittaessa. Komissio kehottaa tiedonannossaan Euroopan parlamenttia ja neuvostoa osallistumaan vaikutusten arviointiin tekemiensä keskeisten muutosten osalta. Komissio aikoo ehdottaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle yksinkertaista menetelmää, jolla niiden tekemien merkittävien muutosten vaikutukset voidaan arvioida. Tarkoitus on testata, miten tällaiset arvioinnit voidaan toteuttaa viivyttämättä lainsäädäntöprosessia tarpeettomasti. Komissio korostaa, että kunkin toimielimen tulisi voida hyödyntää yksinkertaistettua menetelmää muutosten aiheuttamien kustannusten arvioimiseksi.

Puheenjohtajavaltio Tanskan työohjelmassa todetaan, että se pyrkii edistämään puheenjohtajakaudellaan yksinkertaistamisohjelmaa yrityksiin kohdistuvan taakan vähentämiseksi ja Euroopan kilpailukykyyn vahvistamiseksi. Keskiössä on sekä olemassa olevan taakan vähentäminen että taakan minimointi tulevissa ehdotuksissa painottaen kunnollisia vaikutustenarviointeja, joissa tehdään realistisia arvioita sekä EU:n lainsäädännön hyödyistä että kustannuksista.

Puheenjohtajavaltio on katsonut, että olisi tärkeää lisätä tietopohjaa sekä olemassa olevan että tulevan lainsäädännön kustannusvaikutuksista yrityksille ja jäsenvaltioille. Tällä hetkellä systemaattista tietoa ei ole käytettävissä. EU-lainsäädännöstä koituvia kustannuksia ovat muun muassa suorat hallinnolliset kustannukset, kustannukset sääntelyn kohteille (esim. yrityksille) ja suorat ja epäsuorat toimeenpanokustannukset julkiselle taloudelle.

Tanska on puheenjohtajuuskaudellaan kehittänyt kustannusten seurantaan ja metodologiaa. Asiasta käytiin myös keskustelu valtiovarainministerien epävirallisen kokouksen lounaalla syyskuussa. Puheenjohtaja toi esille, että talous- ja rahoitusasioiden neuvostossa voitaisiin esimerkiksi kerran tai kahdesti kunkin puheenjohtajuuskauden aikana keskustella kustannusten kehityksestä. Tämä vaatisi systemaattisen seurannan laadintaa. Puheenjohtajan ajatus sai yleistä tukea ministereiltä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta, kirjallinen menettely 1.-3.10.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 3.10.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Keskustelulla pyritään parantamaan vaikutusarviointien taloudellisten näkökohtien läpinäkyvyyttä.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/BO Erityisasiantuntija Atro Andersson, +358 295 530 712
VM/EKT Neuvotteleva virkamies Soila Järvenpää, + 358 295 530 161
etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/266/2025
EU 8/2025

24.9.2025

ECOFIN-neuvosto 10.10.2025, Luxemburg; 9. Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutukset

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 10.10.2025. Luxemburg

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Talous- ja rahoitusasioiden neuvoston kokouksissa on säännöllisesti keskusteltu Venäjän hyökkäyssodan talous- ja rahoitusvaikutuksista EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa. Komissio antaa tilannekatsauksen.

Suomen kanta

Suomi korostaa, että EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea Ukrainalle sekä materiaaliapua ja humanitaarista apua Ukrainaan tulee jatkaa ja lisätä. (UTP 41/2023 vp ja UTPJ 12/2024). Valtioneuvosto sitoutuu voimakkaasti tukemaan Ukrainaa ja sen jälleenrakentamista (E 17/2023 vp, U 36/2023 vp).

Suomen kantoja liittyen Ukrainan tukivälineeseen on määritelty valtioneuvoston selvityksissä E 17/2023 vp. ja U 36/2023 vp., Venäjään kohdistettuihin pakotteisiin selvityksissä UTPJ 59/2022 vp. ja UTPJ 2/2024 vp. sekä UTPJ 17/2024 vp., Venäjän pysäytettyihin varoihin selvityksissä UTP 54/2023 vp. ja UTP 12/2024 vp. sekä UTPJ 23/2025 vp., Ukrainan rahoitukseen tulevaan MFF-kehukseen liittyen selvityksessä E 31/2024 vp. ja EJ 2/2025 vp. sekä MFF-ehdotukseen selvityksessä E 73/2025 vp., lainayhteistyömekanismiin ja MFA-lainaan selvityksessä E 56/2024 vp. sekä pakoteregiiimin muuttamiseen UTP-jatkokirjeessä UTPJ 31/2024.

Suomi pitää tärkeänä, että EU jatkaa vahvaa, tehokasta ja yhtenäistä vastaamista Venäjän sotilaalliseen hyökkäykseen Ukrainaan. EU:n tulee edelleen johdonmukaisesti lisätä pakotteita Venäjää kohtaan Venäjän aggression jatkuessa (UTPJ 2/2024 vp). Suomi pitää tärkeänä pakotteiden tehokasta toimeenpanoa ja pakotteiden kiertämisen estämistä. (UTPJ 2/2024 vp.) Suomi pitää tärkeänä EU:n sotilaallisen tuen vahvistamista Ukrainalle. (UTP 7/2025 vp)

Ukrainan taloudellisen tuen osalta Suomi on avoin erilaisille rahoitusratkaisuille, mutta pitää nykyistä rahoituskehysten ulkopuolista Ukrainan tukivälinettä tai sitä vastaavaa järjestelyä tarkoituksenmukaisena mallina pidempiaikaisen tuen kanavoimiseksi Ukrainalle (E 31/2024 vp ja EJ 2/2025 vp).

Komission esittämä rahoituksen määrä ja malli, jossa Ukrainalle kohdennettava tuki kanavoitaisiin Globaali Eurooppa -välineen kautta, mutta rahoitus sijoitettaisiin kehyksen ulkopuoliseen erillisvaraukseen, vaikuttaa tarkoituksenmukaiselta. (E 73/2025 vp.)

Suomi tukee vahvasti Euroopan rauhanrahaston (European Peace Facility, EPF) käyttöä ja lisäpääomittamista Ukrainan tukemiseksi. EPF:n tulee tukea Ukrainan tarpeita vastaavan avun toimittamista mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti, ja myös tukimuotoja ja korvausperusteita tulisi arvioida tästä näkökulmasta (UJ 47/2023 vp. / U 87/2022 vp.). Suomi tukee Euroopan rauhanrahaston koon kasvattamista ja korostaa sen merkitystä Ukrainan sotilaallisen tuen vahvistamisessa sekä sen roolia jäsenvaltioiden välisen taakanjaon tasapainottajana. (E 73/2025 vp.)

Huomioiden perussopimusten asettamat rajoitukset, Suomi pitää Euroopan rauhanrahastoa tai sitä vastaavaa järjestelyä keskeisenä välineenä EU:n jäsenvaltioiden Ukrainalle myöntämän sotilaallisen ja puolustuksellisen tuen mahdollistamiseksi (E 31/2024 vp ja EJ 2/2025 vp).

Suomi edellyttää, että Venäjän vastuu kansainvälisen oikeuden loukkauksista ja korvausvelvollisuus niistä aiheutuvista vahingoista toteutuu. Suomi edistää kansainvälisiä toimia vastuuvollisuuden varmistamiseksi Venäjän hyökkäysrikoksesta sekä hyökkäyssodan yhteydessä tehdyistä kansainvälisen oikeuden vastaisista rikoksista. Suomi pitää tärkeänä, että EU:ssa ja G7:ssä löydetään ratkaisu Venäjän jäädytettyjen varojen hyödyntämisestä Ukrainan tukemiseksi kansainvälisen oikeuden mukaisella tavalla. Suomi edistää aktiivisesti asian jatkotyöstöä niin EU:n kuin muidenkin kansainvälisten kumppanien kanssa. (VNS 3/2024 vp)

Suomi suhtautuu rakentavasti pyrkimykseen käyttää Venäjän keskuspankin pysäytettyjä varoja Ukrainan tukemiseksi. Ensijaisena vaihtoehtona Suomi kannattaa ja edistää malleja, joissa varojen käyttö sidotaan Venäjän korvausvelvoitteen täyttämiseen. (UTPJ 23/2025 vp.)

Pääasiallinen sisältö

Venäjän keskuspankin pysäytettyjen varojen ylimääräisten tuottojen käyttö

G7-maat saavuttivat kesäkuussa 2024 sovun 50 miljardin dollarin ERA-aloitteesta (Extraordinary Revenue Acceleration) Ukrainan tukemiseksi. Maat sopivat antavansa ERA-aloitteen puitteissa Ukrainalle lainamuotoista tukea, joka maksettaisiin takaisin Venäjän keskuspankin pysäytettyjen varojen tuotoilla. Tätä varten EU perusti Ukrainan lainoja koskevan 45 miljardin euron (noin 50 miljardia dollaria) yhteistyömekanismin (Ukraine Loan Cooperation Mechanism), jonka kautta pysäytettyjen varojen tuottoja kanavoitaisiin ERA-aloitteen mukaisten lainojen lyhennyksiin ja kuluihin lainapääoman suhteessa. Pysäytettyjen varojen tuottoja käytetään lainojen takaisinmaksuun, kunnes Venäjältä saadaan korvauksia sen Ukrainalle aiheuttamista tuhoista. Yhteistyömekanismia koskeva asetus tuli voimaan 29.10.2024.

EU:n noin 18 miljardin euron (noin 20 miljardia dollaria) lainaosuuden lisäksi ERA-aloitteen puitteissa lainoja Ukrainalle tarjoavat USA, Kanada, Britannia ja Japani yhteensä noin 30 miljardilla dollarilla (noin 27 miljardia euroa). EU:n Ukrainalle myönnettävä makrotaloudellinen rahoitusapu (Macro-Financial Assistance, MFA) muodostaa EU:n osuuden ERA-aloitteesta. MFA-rahoitustukiohjelma on voimassa vain vuoden 2025 ja se täydentää Ukrainalle vuonna 2025 annettavaa rahoitustuen kokonaisuutta. Muiden ERA-aloitteeseen osallistuvien maiden lainajärjestelyt ovat pääosin voimassa vuoteen 2027 asti.

EU:n lainamuotoinen MFA-rahoitustuki maksetaan Ukrainalle vuoden 2025 aikana ja sen maksatukset ovat edenneet pääosin suunnitellusti. Lainaeriä on maksettu Ukrainalle 1 miljardin euron kuukausittaisissa erissä ennen joulukuulle suunniteltua suurempaa noin 6 miljardin euron kertaerää. Yhteensä ERA-aloitteen alaisia lainoja on maksettu Ukrainalle yli 20 miljardilla eurolla. Tänä vuonna pitäisi maksaa vielä 12,5 miljardia euroa, ensi vuonna 10,2 miljardia euroa ja vuonna 2027 1,2 miljardia euroa. EU:n MFA-ohjelmasta on maksettu yhteensä 10 miljardia euroa eli 8,1 miljardia euroa on vielä jäljellä. Vuoden lopussa maksettavan suuremman kertaerän piti kattaa Ukrainan rahoitustarpeita ensi vuoden kesään asti, mutta komission aikomuksena on etupainottaa maksatuksia syksyn aikana kattamaan Ukrainan kasvaneita rahoitustarpeita.

Venäjän pysäytettyjen varojen laajemmasta hyödyntämisestä Ukrainan tukemiseen ei ole vielä komission virallista esitystä.

Venäjän vastaisten sektoripakotteiden jatkamisesta kuudella kuukaudella sovittiin 30.6.2025.

Pakotteet

EU hyväksyi 19.7.2025 Venäjää koskevan 18. pakotekokonaisuuden. Paketin myötä EU laajensi pakotteita erityisesti energia- ja finanssisektoreihin ja Venäjän varjolaivastoon liittyen sekä pakotteiden kiertämisen estämiseksi. Samalla EU laski öljyn hintakattoa. Lisäksi Valko-Venäjään kohdistettuja pakotteita kiristettiin. 18. paketin myötä vientikieltolistaa laajennettiin yli 180 tullinimikkeellä ja listalle lisättiin tavaroita, joiden voidaan katsoa edistävän Venäjän teollista kykyä. Lisäksi kiellettiin venäläisestä raakaöljystä saatujen öljytuotteiden tuonti kolmansista maista. EU on parhaillaan valmistelemassa 19. pakotekokonaisuutta.

Pakotteiden toimeenpano

Tulli valvoo EU:n Venäjälle määräämiä pakotteita tiukasti ja panostaa siihen, että pakotteet toimivat mahdollisimman vaikuttavasti. Tulli on nostanut aktiivisesti keskusteluun pakotteisiin liittyviä ilmiöitä sekä tukenut työnsä kautta kansallisia toimijoita, kuten ulkoministeriötä ja kansainvälisellä tasolla ulkomaisia sidosryhmiä.

Tulli on tavaraliikenteen pakotesektorissa valvonnan ja rikostorjunnan päävastuullinen kansallinen viranomainen, joka vastaa tiedustelu- ja analyysitoiminnasta. Lisäksi Tulli vastaa käytännössä oman toimintasektorinsa rikostutkinnasta. Tulli on pakotevalvonnassa havainnut yli 30 500 poikkeamaa tavaraliikenteessä, tehnyt yli 4200 kohdennettua tarkastusta ja aloittanut yli 900 eritasoista esitutkintaa pakotteiden rikkomisesta.

Suomen Tulli, yhdessä Baltian maiden ja Puolan viranomaisten kanssa allekirjoittivat 9.5.2024 Vilnassa sopimuksen alueellisen tullisektoriin kuuluvan pakotevalvonnan yhdenmukaisuuden ja tietojenvaihdon vahvistamiseksi (*Agreement on regional approach to ensure uniform customs controls and information exchange for implementation of the EU restrictive measures*). Yhteiseen toimintaan on liittynyt myös Kroatia ja Tanska. Sopimuksessa on painotettu yhteneväisen pakotevalvonnan vahvistamista, tietojenvaihdon merkitystä sekä koordinoituja toimenpiteitä epäloogisiin kuljetusreitteihin puuttumisen osalta. Sopimuksen kautta on tiivistetty olennaisesti yhteistyötä EU:n ulkorajavaltioiden kesken ja samalla on luotu aktiivisin toimin standardia yhtenäiselle pakotevalvonnalle koko EU:n tasolla. Toiminnalle on saatu tuki myös EU komissiosta.

Ukraina-tukiväline

Neuvosto hyväksyi 14.5.2024 täytäntöönpanopäätöksen, jolla hyväksyttiin komission myönteinen arvio Ukraina-suunnitelmasta. Hyväksymisen jälkeen voitiin edetä Ukrainan tukivälineen maksatuksiin. Suunnitelman toimeenpano on edennyt pääasiallisesti suunnitellun mukaisesti. Ukraina-tukivälineen kautta on maksettu 23 mrd. euroa, ja on tarkoitus maksaa 6 mrd. lisää vuoden 2025 loppuun mennessä. Viimeisin maksatus tehtiin elokuussa osittaisena, koska Ukraina oli saavuttanut useimmat maksuerän tavoitteet. Uusi (viides) maksatuspyyntö on käsittelyssä komissiolla. Komissio julkaisi syykuussa myös tukivälineen vuosiraportin 2024.

Komissio on antanut Ukrainan pyynnöstä 19.9.2025 ehdotuksen Ukraina-suunnitelman muuttamiseksi. Muutoksissa on suurelta osin kyse tavoite- ja maksuaikataulun viivästyksistä seuraavalle kvartaalille. Komission mukaan uudistusten kunnianhimon tasoa ei ole muutettu. Asian käsittely neuvoston työryhmässä jatkuu 30.9.2025.

Ukrainan tukivälineen pilariin II kuuluvan Ukrainan investointikehyksen (UIF) alla allekirjoitettiin ensimmäiset sopimukset kumppanipankkien kanssa houkuttelemaan lisää yksityisen sektorin investointeja Ukrainaan. UIF:n toimeenpano etenee. UIF:n puitteissa avattiin ensimmäinen avoin haku lokakuussa 2024 ja haku jatkuu syksyllä 2025. Lisäksi alkukeväästä avattiin haku pk-yrityksien tukemiseen suunnattu haku.

Komission vuoden 2026 talousarvioesityksen (ennakkoarvion) mukaan Ukrainaa tuetaan vuonna 2026 Ukrainan tukivälineen (kolmen pilarin) kautta yhteensä noin 3,9 miljardin euron verran avustuksina ja noin 6,7 miljardin euron verran lainoina. Avustukset katetaan rahoituskehyksen ulkopuolisen erityisrahoitusvälineen, Ukraina-varauksen kautta.

Ukraina-tukivälineen voimassaolo ulottuu nykyisen rahoituskehyskauden (MFF) loppuun. Tulevalle rahoituskehyskaudelle 2028–2034 komissio esittää MFF-ehdotuksessaan, että EU tukisi Ukrainaa liittymisprosessista pitkän aikavälin jälleenrakennukseen saakka (100 mrd. € vuosina 2028-2034). Tuki sisältäisi avustuksia sekä lainaa. Lainojen vakuutena toimisi rahoituskehyksen kokonaistason ja omien varojen välinen liikkumavara. Tarpeiden laajuuden ja niihin liittyvien epävarmuuksien vuoksi rahoitus tulisi rahoituskehyksen ulkopuolisesta Ukrainan erityisvarauksesta, jonka enimmäisrahoitusosuus olisi 88,9 mrd. euroa.

Euroopan rauhanrahasto

EU päätti maaliskuussa 2024 perustaa Ukrainan avustusrahaston (UAF) Euroopan rauhanrahaston (EPF) yhteyteen ja korottaa rauhanrahaston rahoituskattoon 5 mrd. eurolla, joka varataan Ukrainalle. Samansuuruisia vuotuisia korotuksia voitaisiin jatkaa aina vuoteen 2027 saakka neuvoston poliittisella ohjauksella, eli yhteensä 20 mrd. euroa. Euroopan rauhanrahaston EPF:n kautta annettava tuki Ukrainalle on jumiutunut, pääasiassa Unkarin vastustuksen vuoksi.

Pysäytettyjen varojen tuotoista UAF/EPF:lle ohjattavat varat eivät kuulu EPF:n tavallisen palautus/korvausmekanismin piiriin, vaan ne menevät suoraan aseelliseen tukeen. Pysäytetyistä varoista kertyviä tuottoja, joita on neuvoston 21.5.2024 päätöksen mukaan ohjattu EPF:n kautta 90 % (pääöstä on sittemmin muutettu siten, että prosentti jatkossa on 5 %) on ohjattu EPF:n käyttöön kahden tuottoerän verran (1. erä 1,4 mrd. euroa ja 2. erä 1,9 mrd. euroa). Suomi valittiin helmikuussa 2025 yhdeksi toisen tuottoerän toimeenpanijavaltioksi Ukrainan sotilaalliseksi tukemiseksi. Suomi osallistuu

toimeenpanoon 90 miljoonan euron arvosta. Kolmannesta tuottoerästä (n. 70-90 milj. euroa) tehtiin päätös kesällä 2025.

IMF:n tukiohjelma

IMF:n Ukrainan tukiohjelman (*Extended Fund Facility Arrangement for Ukraine*, EFF) kahdeksas väliarvio hyväksyttiin IMF:n johtokunnassa kesäkuussa. Kahdeksas maksuerä oli suuruudeltaan noin 0,5 miljardia dollaria. Maaliskuussa 2023 hyväksytty nelivuotinen IMF-ohjelma on kokonaismäärältään 15,5 miljardia dollaria ja kahdeksannen maksuerän jälkeen ohjelmasta on maksettu noin 10,6 miljardia dollaria. Ohjelma tukee Ukrainan talouden elpymistä, hallinnon ja instituutioiden vahvistamista. Lisäksi ohjelman avulla pyritään edistämään kasvua ja tuetaan Ukrainan jälleenrakennuksen sekä EU-jäsenyyden tavoitteita.

Ukraina ilmoitti syyskuun alussa hakeneensa uutta IMF:n tukiohjelmaa sodan edelleen jatkuessa. IMF:n ja Ukrainan viranomaisten väliset neuvottelut uudesta ohjelmasta ovat parhaillaan käynnissä. Ukrainan pääministeri on sanonut, että tavoitteena on tuoda uusi tukiohjelma IMF:n johtokunnan päätettäväksi vuoden loppuun mennessä.

Ukrainan talous

Talouden kasvu on alkuvuonna ollut laimeaa (0,8–0,9 % suhteessa vuodentakaiseen). Koko vuonna talouden odotetaan kasvavan useimpien ennusteiden mukaan noin 2 %. Seuraaville vuosille odotetaan 2–5 % kasvua. BKT:n kasvua rajoittavat työvoimapula, infrastruktuurin vauriot ja ulkoisen kysynnän heikkeneminen maailmanlaajuisen kauppajännitteiden keskellä. Nopeampi talouskasvu edellyttäisi sotatilanteen paranemista, jälleenrakennusinvestointeja, EU-integraation etenemistä ja paluumuuttoa.

Inflaatiota on kiihdyttänyt erityisesti viime vuoden heikko sato ja yritysten kasvaneet tuotantokustannukset (energia ja työ). Inflaatio on kuitenkin lähtenyt hidastumaan kesällä keskuspankin (NBU) ennusteen mukaisesti ollen elokuussa 13,2 %. NBU on nostanut ohjauskoron 15,5 prosenttiin, ja odottaa inflaation hidastuvan vuoden loppuun mennessä yksinumeroiseksi ja palaavan 5 prosentin tavoitteeseen vuonna 2027.

Julkinen talous on yhä suurimmalta osin riippuvainen kansainvälisestä tuesta. IMF:n mukaan valtion velkasuhde nousee tänä vuonna lähes 110 prosenttiin suhteessa kokonaistuotantoon. Sodan alkaessa velkasuhde oli vielä alle 50 %.

Jälleenrakennus

Maailmanpankin, komission ja YK:n yhdessä Ukrainan kanssa tekemän arvion mukaan Ukrainan jälleenrakennuksen kustannukset ovat 524 mrd. USD kokonaisuudessaan seuraavan kymmenen vuoden aikana. Ukrainan oma, erillinen, arvio on pysynyt 1000 mrd. USD:ssa ja jälleenrakennuksen kestoksi ukrainalaisten oma arvio on 14 vuotta. Arvioiden erot selittyvät osittain mm. niiden alueellisesta, kestollisesta ja sisällöllisestä laajuudesta.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta, kirjallinen menettely 1.-3.10.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 3.10.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Ukrainan lainayhteistyömekanismilla ja MFA-lainalla ei ole suoria, välittömiä kansallisia budjettivaikutuksia. Jos Ukrainan takaisinmaksuissa ilmeneisi pitkäkestoisia ongelmia, kattaisi EU viime kädessä rahoitusavun takaisinmaksuun liittyvät vastuut. Tällöin jäsenvaltiot vastaisivat EU-budjetin kautta lainan takaisinmaksusta sen hetkisten maksuosuuksiensa mukaisesti. Suomen suhteellinen maksuosuus EU-budjettiin on vuonna 2024 noin 1,69 prosenttia. Suomen laskennallinen enimmäisvastuu Ukrainalle annettavasta enintään 18,1 miljardin euron lainasta olisi noin 305 miljoonaa euroa. Tätä luottoriskiä voitaisiin kuitenkin hallita osittain myös monipuolistetulla varainhankinnalla.

Monivuotisen rahoituskehyksen välitarkistuksesta 1.2.2024 saavutetun sovun yhteydessä Ukrainan tukivälineen suuruudeksi määriteltiin 50 miljardia euroa käypinä hintoina. Tuki koostuu avustuksista (17 miljardia euroa) ja lainoista (33 miljardia euroa). Suomen maksuosuus Ukrainan tukivälineen 17 miljardin euron avustusmuotoisesta tuesta on arviolta 276 miljoonaa euroa vuosina 2024–2027. Suomen ensisijainen vastuu 33 miljardin euron lainamuotoisesta rahoitustuesta on noin 535 miljoonaa euroa samalla ajanjaksolla. Ukrainan tukivälineen kautta tuetaan vuosina 2024–2027 Ukrainan lyhyen aikavälin rahoitustarpeita, keskipitkän aikavälin jälleenrakentamista ja Ukrainan EU-lähentymiseen liittyviä uudistuksia.

Suomi on tukenut Ukrainaa Venäjän käynnistämän hyökkäyssodan jälkeen n. 3,8 mrd. eurolla, josta valtaosa on puolustusmateriaalia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/KVR finanssineuvos Jouni Sinivuori, + 358 295 530 463
 VM/EUS finanssineuvos Laura Vartia, +358 295 530 228
 VM/RMO finanssineuvos Markku Puumalainen, +358 295 530 206
 VM/KVR erityisasiantuntija Outi Jurkkola, + 358 295 530 479
 VM/BO budjettineuvos Johanna von Knorring-Rosenlew, + 358 295 530 232
 VM/KO neuvotteleva virkamies Jussi Huopaniemi, + 358 295 530 257
 VM/KO finanssiasiantuntija Auri Lassi, +358 295 530 387
 VM/VO hallitusneuvos Ismo Mäenpää, +358 295 530 231
 VM/EUS neuvotteleva virkamies Soila Järvenpää, + 358 295 530 161

etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/318/2025

EU/8/2025

Valtiovarainministeriö

Perusmuistio

EU/1003/2025-VM-4

Lehtimäki Jonne

26.9.2025

ECOFIN-neuvosto 10.10.2025, Luxemburg; 10. Taloudellinen elpyminen Euroopassa

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 10.10.2025, Luxemburg

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Asiakohdassa hyväksytään Espanjan elpymis- ja palautumissuunnitelman päivitys.

Suomen kanta

Suomi ottaa asian tiedoksi.

Elpymisväline oli poikkeuksellinen ja kertaluonteinen ratkaisu, eikä järjestely toimi ennakkotapauksena. Suomi ei hyväksy vastaavan järjestelyn toistamista tai muuttamista pysyväisluonteiseksi.

Valtioneuvosto on antanut eduskunnalle selvityksen E 77/2021 vp kansallisia elpymis- ja palautumissuunnitelmia koskevien täytäntöönpanopäätösten hyväksynnästä neuvostossa. Valtioneuvosto voi hyväksyä neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä jäsenvaltioiden kansalliset elpymis- ja palautumissuunnitelmat, jotka sen arvion mukaan täyttävät RRF-asetuksen vaatimukset selvityksessä täsmennetyin tavoin.

Valtiovarainministeriön arvion perusteella voidaan katsoa Espanjan päivitetyn elpymis- ja palautumissuunnitelman täyttävän RRF-asetuksen vaatimukset valtioneuvoston selvityksessä E 77/2021 vp täsmennetyin tavoin

Pääasiallinen sisältö

Tilannekatsaus

Elpymis- ja palautumistukivälineestä (RRF) on tähän mennessä jaettu rahoitusta 220,7 mrd. euroa avustuksina, joka on jonkin verran yli puolet kaikista tukivälineen avustuksista, ja 141,3 mrd. euroa lainoina, joka on hieman alle puolet kaikista haetuista lainoista.

Espanjan elpymis- ja palautumissuunnitelman päivitys

Espanja toimitti päivitetyn elpymis- ja palautumissuunnitelmansa 9.9.2025 ja komission arvio päivityksestä julkaistiin 22.9.2025. Päivitetyn suunnitelman koko on noin 163 mrd. euroa, johon sisältyy noin 80 mrd. euroa avustuksina ja 83 mrd. euroa lainoina.

Espanjan suunnitelman päivitys perustuu RRF-asetuksen 21(1) artiklassa määriteltyihin objektiivisiin olosuhteisiin.

Päivityksen sisältö

Artiklan 21(1) perusteella Espanja ehdottaa suunnitelmansa päivittämistä 17 toimenpiteen osalta.

Espanja on esittänyt, että yhdeksän toimenpiteen osalta alkuperäisen tavoitteen saavuttaminen ei enää ole mahdollista heikon kysynnän takia. Kahdessa tapauksessa Espanja ehdottaa muutoksia hallinnolliseen taakkaan perustuen. Lisäksi Espanja esittää kuuden uuden toimenpiteen lisäämistä suunnitelmaan poistuneista toimenpiteistä vapautuneiden varojen käyttämiseksi.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

Komissio on säännöllisesti Euroopan parlamentin kuultavana elpymis- ja palautumistukivälineen toimeenpanosta.

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely, 1.-3.10.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 3.10.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Suomi lähetti kolmannen maksupyynnönsä komissiolle tällä viikolla. Maksupyynnön perusteena on 16 saavutettua välitavoitetta ja 6 saavutettua tavoitetta. Maksupyynnön kokonaissuuruus on nettona noin 245 miljoonaa euroa. Komission arvio maksupyynnöstä julkaistaan todennäköisesti joulukuussa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Suomi valmistelee tällä hetkellä suunnitelmansa viidettä päivitystä. Päivitys on osa komission kesällä julkaisemaa yksinkertaistamistoimenpidettä, jolla pyritään selkeyttämään kaikkien jäsenvaltioiden suunnitelmia sekä helpottamaan toimeenpanon todentamista ennen elpymis- ja palautumistukivälineen loppumista vuoden 2026 lopussa. Samalla Suomen suunnitelmaa päivitetään osittain perustuen objektiivisiin syihin kaikkien niiden välitavoitteiden ja tavoitteiden osalta, joiden saavuttaminen ei ole nykyisillä tai yksinkertaistetuilla muotoiluilla todennäköistä.

Asiakirjat

Proposal for a COUNCIL IMPLEMENTING DECISION amending Implementing Decision (EU) (ST 10150/21 INIT; ST 10150/21 ADD 1 REV 2) of 13 July 2021 on the approval of the assessment of the recovery and resilience plan for Spain

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EUS, finanssiasiantuntija Jonne Lehtimäki, p. +358 295 530 522
etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/1003/2025
EU/8/2025

Liitteet -

Viite -

ECOFIN-neuvosto 10.10.2025, Luxemburg; 11. Eurooppalainen ohjausjakso 2025: Saadut opit ja jatkotyö

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 10.10.2025, Luxemburg

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Asiakohdassa on tarkoitus keskustella vuoden 2025 eurooppalaisen ohjausjakson toimeenpanosta ja ohjausjakson tulevaisuudesta.

Asiasta on viimeksi keskusteltu talouspoliittisessa komiteassa 25.9.2025, talous- ja rahoituskomitean sijaistasolla 26.9.2025 sekä talous- ja rahoituskomiteassa 3.10.2025.

Suomen kanta

Suomi ottaa asian tiedoksi.

Suomi kannattaa maakohtaisten suositusten hyväksymistä neuvostossa heinäkuussa.

Pääasiallinen sisältö

Talouspolitiikan EU-ohjausjakso eli eurooppalainen ohjausjakso on vuosittainen prosessi, jolla Euroopan unioni koordinoi ja valvoo talouspolitiikkaa. Euroopan komissio ja EU:n neuvosto arvioivat jäsenvaltioiden finanssi- ja rakennepoliitiikkaa, antavat suosituksia ja valvovat niiden toimeenpanoa.

Vuoden 2025 eurooppalainen ohjausjakso oli ensimmäinen uudistetun finanssipoliittisen sääntökehikon puitteissa ja keskittyi ensimmäisten keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisten suunnitelmien toimeenpanon edistämiseen.

Vuoden 2025 ohjausjakso oli osittain siirtymävaihe, sillä jäsenvaltiot toimittivat ensimmäiset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmansa (*Medium-term fiscal-structural plans*) vuoden 2024 lopulla ja 2025 alussa sekä ensimmäiset vuotuiset seurantaraporttinsa (*Annual progress report*) pian tämän jälkeen huhtikuussa 2025. Lisäksi osa jäsenvaltioista toimitti suunnitelmansa vasta vuoden 2025 keväällä ja kesällä. Vuoden 2025 ohjausjakson aikana on myös aktivoitu kansallinen poikkeuslauseke 15 jäsenvaltiolle kasvaneiden puolustusmenojen perusteella.

Ohjausjaksolla palattiin tänä vuonna myös kattavampiin maakohtaisiin suosituksiin ja luovuttiin siten pelkistetyistä rakenteellisista suosituksista, joita komissio antoi pandemian jälkeisinä vuosina. Suositukset sisältävät lisäksi arvion edellisillä ohjausjaksoilla annetuista suosituksista, joita jäsenmaat eivät ole noudattaneet.

Komissio julkaisi kevätpaketinsa 4. kesäkuuta. Tämä mahdollisti sen, että kevätpakettiin voitiin sisällyttää Eurostatin toukokuussa julkaisemat julkisen talouden tilastot sekä tiedot vuotuisista seurantaraporteista.

Eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketin julkaisun siirtyminen kesäkuulle 2025 aiheutti muutoksia neuvoston käsittelyyn ja muodosti valmistelulle merkittäviä aikataulupaineita eri neuvoston kokoonpanoissa. Käsittely neuvostossa noudatti vuoden 2019 lähestymistapaa, jolloin kevätpaketti hyväksyttiin kesäkuussa europarlamenttivaalien ajankohdan vuoksi. Myös vuonna 2024 kevätpaketti hyväksyttiin kesäkuussa, mutta prosessi erosi siten, että maakohtaiset suositukset hyväksyttiin lopullisesti vasta syksyllä. Sekä vuoden 2019 että vuoden 2024 aikatauluja pidettiin poikkeuksellisina ratkaisuin. Uusi aikataulu aiheutti haasteita valmistelulle kesäkuun Eurooppa-neuvostoa varten ja eri neuvostokokoonpanojen väliselle koordinaatiolle. Vuoden 2025 maakohtaisten suositusten hyväksyminen ennen kesätaukoa edellytti, että neuvosto laati yhteenvetoasiakirjan neuvoston puheenjohtajan johdolla kesäkuun Eurooppa-neuvostoa varten tiukan aikataulun puitteissa.

Kevätpaketin julkaisun viivästyminen edellytti poikkeuksellisia muutoksia työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden (TSTK) neuvostossa sekä komiteoiden että neuvoston tasolla alkaen TSTK-neuvoston kokouksen lykkäämisestä viikolla, jotta TSTK-neuvoston ministereillä oli mahdollisuus hyväksyä suositusten työllisyyteen ja sosiaalisiin kysymyksiin liittyvät näkökohdat. Tämä merkitsi sitä, että TSTK-neuvosto hyväksyi ensimmäistä kertaa suositukset merkittävästi myöhemmin kuin Ecofin-neuvosto. Lisäksi Ecofin- ja TSTK-neuvostojen valmistelevilla komiteoilla oli erilaiset aikataulut suositusten kommentointiin ja työllisyys- ja sosiaaliturvakomiteoilla oli vain kaksi päivää aikaa antaa kirjallisia kommentteja. Vakiintuneesta käytännöstä poiketen TSTK-neuvoston ministereillä ei ollut mahdollisuutta hyväksyä TSTK- ja Ecofin-neuvostojen yhteisen toimivallan alle kuuluvia suosituksia, jotka hyväksyttiin ainoastaan Ecofin-neuvoston kokouksessa heinäkuussa.

Kevätpaketin julkaisun viivästyminen kaiken kaikkiaan vaaransi TSTK-neuvoston perustamissopimukseen perustuvan osallistumisen maakohtaisten suositusten valmistelussa ja hyväksymisessä ja johti epäoptimaalisiin järjestelyihin komiteoissa ja vahvasti koordinaatiohaasteita kansallisella ja komiteoiden tasoilla. Neuvosto on 19.6.2025 kehottanut komissiota varmistamaan, että se koordinoi jatkossa paremmin tulevien neuvoston puheenjohtajien kanssa kevätpakettiin liittyviä aikatauluja.

Komission kevätpaketin julkaisuajankohtaan vaikuttaviin tekijöihin ei ole odotettavissa muutoksia tulevilla ohjausjaksoilla, ja julkaisu kesäkuun alussa voi muodostua vakiintuneeksi käytännöksi.

Eurooppalaista ohjausjaksoa on tulevana vuosina mukautettava edelleen uudistettuun finanssipoliittiseen sääntökehikkoon. Keskipitkän aikavälin suunnitelmien täytäntöönpanossa olisi edettävä sovittujen määräaikojen mukaisesti. Vuotuiset edistymisraportit ovat keskeinen raportointiväline viimeaikaisesta kansallisesta politiikan kehityksestä, ja ne heijastuvat eurooppalaisen ohjausjakson maaraporteissa. Edistymisraportit on myös yleisesti todettu hyväksi käytänteeksi, erityisesti ajassa taaksepäin katsovassa seurannassa. Samalla on huomioitava, että raportin piirissä ei vaadittaisi kaksinkertaista raportointia asioista, jotka on jo käsitelty muissa yhteyksissä. Maaraporttien valmistuessa myöhään keväällä komiteoiden olisi vaikea tarkastella maaraportteja ennen maakohtaisten suositusten laatimista.

Ohjausjaksoon on tulevina vuosina odotettavissa muutoksia, kun elpymis- ja palautumistukiväline päättyy ja uusi monivuotinen rahoituskehys astuu voimaan. Vuoden 2026 on määrä olla elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon viimeinen vuosi, mikä johtaa sen vaiheittaiseen poistamiseen eurooppalaisesta ohjausjaksosta. Eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä voidaan joutua vastaamaan uuden monivuotisen rahoituskehysten asettamiin vaatimuksiin ja erityisesti aloitteisiin, joilla pyritään parantamaan EU:n ja sen jäsenvaltioiden kilpailukykyä. Eurooppalaisen ohjausjakson yhteys kilpailukyvyn koordinaatiovälineeseen tarkentuu vielä.

Vuoden 2026 eurooppalaisen ohjausjakson aikataulu ei ole vielä tiedossa. Jäsenvaltiot ovat kannattaneet sitä, että komissio julkaisisi eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketin mieluiten ennen toukokuun loppua. Komission mukaan tämä ei kuitenkaan ole mahdollista, koska vuotuisten edistymisraporttien ja kevään 2026 talousennusteen tietoja tarvitaan suositusten laatimisessa.

Jos kevätpaketti julkaistaisiin kesäkuun alussa, vuoden 2026 maakohtaisia suosituksia ei voitaisi hyväksyä kesäkuun Ecofin-neuvostossa eikä TSTK-neuvostossa. Mikäli neuvosto hyväksyisi suositukset heinäkuussa, neuvoston olisi vaikea jälleen osallistua kesäkuun Eurooppa-neuvoston kokouksen valmisteluun, sillä aikataulurajoitteet ovat vieläkin tiukemmat kuin vuonna 2025 Ecofin- ja Eurooppa-neuvoston kokousten ajoittuessa viikkoa tavallista aikaisemmin. Tämän vuoksi vuoden 2025 lähestymistavan toistaminen on lähes mahdotonta. Vuonna 2026 komiteoilla ei olisi aikaa laatia horisontaalista muistiota kesäkuussa pidettävää Ecofin-neuvostoa varten, jolloin puheenjohtajavaltion muistio olisi yksi mahdollisuus.

Maakohtaisten suositusten hyväksymiselle neuvostossa olisi kaksi vaihtoehtoa. Ensimmäisessä vaihtoehdossa suositukset voitaisiin hyväksyä virallisesti heinäkuussa, vaikkakin tämä vaihtoehto vaarantaisi TSTK-neuvoston osallistumisen maakohtaisten suositusten valmistelussa ja hyväksymisessä, joka perustuu perustamissopimukseen. Toisena vaihtoehtona olisi määrääjän pidentäminen ja poliittisen yhteisymmärryksen saavuttaminen heinäkuussa, jonka jälkeen suositukset hyväksyttäisiin virallisesti Eurooppa-neuvostossa, vaikkakin tämä vaihtoehto edellyttäisi edelleen harkintaa siitä, miten voidaan varmistaa, että TSTK:n ministerit osallistuvat täysimääräisesti kaikkien asiaankuuluvien suositusten hyväksymiseen. Myöhemmissä vaiheissa julkaistavia maakohtaisia suosituksia on vaikeaa ottaa huomioon, joten aikaisempi hyväksyntä olisi suositeltavaa.

Makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn toimeenpanoon ei ole odotettavissa muutoksia ja sen odotetaan jatkuvan tulevina vuosina vakiintuneen käytännön mukaisesti.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Vakaus- ja kasvusopimuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 121 ja 126 artikla.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministeriövaliokunta, kirjallinen menettely 1.–3.10.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 3.10.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Asialla ei ole suoria taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Secretariat of the Economic and Financial Committee Alternates and the Economic Policy Committee. (19 September 2025). *2025 European Semester – Lessons learnt and ways forward*. Issues note. ecfm.cfm.cpe(2025)10337480. Brussels.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EUS, finanssineuvos Laura Vartia, +358 295 530 228
 VM/KO, neuvotteleva virkamies Olli Palmén, +358 295 530 593
 VM/KO, erityisasiantuntija Julia Niemeläinen, +358 295 530 054
 VM/EUS, finanssiasiantuntija Jonne Lehtimäki, +358 295 530 522
 etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/266/2025
 EU/8/2025

Liitteet -

Viite -

ECOFIN-neuvosto 10.10.2025, Luxemburg; 12. Finanssipoliittisen sääntökehikon toimeenpano

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 10.10.2025, Luxemburg

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio julkaisi syyskuussa suosituksen neuvoston suositukseksi keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisesta suunnitelmasta ja kansallisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta Saksalle. Suositusehdotusta on käsitelty komiteatasoilla syyskuussa 2025 ja se on tarkoitus hyväksyä talous- ja rahoitusasioiden neuvostossa 10.10.2025.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä neuvoston suosituksen.

Pääasiallinen sisältö

Neuvoston suositus Saksan keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä ja kansallisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta

Kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma on EU:n uudistettujen finanssipoliittisten sääntöjen mukainen kansallisesti valmisteltava EU:lle toimitettava asiakirja, jossa jäsenvaltiot sitoutuvat nettomenopolkuun sekä esittävät uudistuksia ja investointeja. Lisäksi jäsenvaltiot voivat sitoutua uudistusten ja investointien kokonaisuuteen, jonka perusteella suunnitelmaan sisältyvää sopeutuskautta voidaan pidentää neljästä vuodesta enintään seitsemään vuoteen.

Komission arvio Saksan keskipitkän aikavälin suunnitelmasta julkaistiin 16.9.2025. Komissio toteaa, että Saksan suunnitelma täyttää (EU) 2024/1263 artiklan 17 vaatimukset ja esittää suosituksensa neuvoston suositukseksi hyväksyä suunnitelma.

Neuvosto suositaa jokaiselle jäsenvaltiolle, jonka suunnitelman komissio on arvioinut, että nettomenojen kasvuvauhti ei ylitä jäsenvaltiota koskevan suosituksen liitteessä I esitettyjä enimmäisarvoja. Saksalle suositus nettomenojen kasvuvauhdiksi huomioi kansallisen poikkeuslausekkeen aktivoinnin, ja suositus nettomenojen kasvuksi kattaa vuodet 2025–2029. Jäsenvaltioille, jotka pidentävät sopeutuskauttaan (kuten Saksa),

suositellaan lisäksi, että ne toteuttavat suosituksen liitteessä II vahvistetut uudistukset ja investoinnit, jotka tukevat julkisen talouden sopeutuskauden pidentämistä seitsemään vuoteen, ilmoitettuihin määräaikoihin mennessä.

Neuvoston suosituksessa esitetään komission arvion lisäksi myös neuvoston yleinen yhteenveto. Jokaisen jäsenvaltion kohdalla todetaan muun muassa, että neuvosto katsoo suunnitelman täysimääräisen täytäntöönpanon edistävän tervettä julkista taloutta, velkakestävyyttä sekä kestäväää ja osallistavaa kasvua. Neuvosto myös pyytää komissiota esittämään arvionsa tulevista suunnitelmista erillisessä komission asiakirjassa. Lisäksi neuvosto panee merkille komission arvion nettomenopolusta ja suunnitelman tärkeimmistä makrotaloudellisista oletuksista sekä panee merkille komission arvion, jonka mukaan makrotaloudelliset ja finanssipoliittiset oletukset poikkeavat joissakin tapauksissa komission oletuksista. Neuvosto panee merkille myös laajan finanssipoliittisen strategian ja komission arvion, jossa korostetaan talousnäkyymiin kohdistuvia riskejä. Lisäksi neuvoston yhteenvedossa todetaan, että komission arvion mukaisesti Saksan esittämän sopeutuskauden pidennyksen perusteena olevan uudistus- ja investointikokonaisuuden odotetaan parantavan kasvupotentiaalia ja talouden resilienssiä.

Komission suositus neuvoston suositukseksi sisältää poikkeuslausekkeen aktivoinnin Saksalle. Saksalle suositeltava keskipitkän aikavälin nettomenopolku huomioi poikkeuslausekkeen aktivoinnin vuosina 2025–2028, kunhan poikkeama pysyy puolustusmenojen kasvun ja turvalausekkeiden huomiotta jättämisen tuomien joustojen sisällä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 121
SEUT 126

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta, kirjallinen menettely 1-3.10.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 3.10.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Recommendation for a Council Recommendation endorsing the national medium-term fiscal-structural plan of Germany and allowing Germany to deviate from the maximum growth rates of net expenditure as set by the Council under Regulation (EU) 2024/1263 (Activation of the national escape clause). 16.9.2025. COM(2025) 514 final.

German Medium-Term Fiscal-Structural Plan, 2025-2029. 19.8.2025.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EKT finanssiasiantuntija Jonne Lehtimäki, puh. 0295 530 522
etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/989/2025
EU/8/2025

ECOFIN-neuvosto 10.10.2025, Luxemburg; 13. Kansainväliset kokoukset

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 10.10.2025, Luxemburg

Eduskuntatunnus

-

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

- a) G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien
17.–18. heinäkuuta 2025 pidetyn kokouksen seuranta

Puheenjohtaja ja komissio tiedottavat kokouksesta

- b) G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien kokouksen sekä IMF:n
vuosikokousten valmistelu
- i) EU:n yhteiset linjaukset G20:lle
 - ii) Lausunto IMFC-komiteaan

ECOFIN hyväksyy EU:n yhteiset linjaukset G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien kokoukseen sekä EU:n yhteisen lausunnon Kansainväliselle valuutta- ja rahoituskomitealle (IMFC).

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä EU:n yhteiset linjaukset ja lausunnon.

Pääasiallinen sisältö

- a)
- Puheenjohtaja ja komissio informoivat Etelä-Afrikan puheenjohtajuuskaudella pidetystä kolmannesta G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien kokouksesta Durbanissa 17.–18.7.2025. Kokouksessa on käsitelty keskeisiä kansainvälisiä aiheita, kuten makrotaloudellinen yhteistyö, kansainvälinen rahoitusarkkitehtuuri, infrastruktuuri, kestävä rahoitus, verotus ja rahoitusvakuus. G20-maat antoivat nyt ensimmäistä kertaa Etelä-Afrikan puheenjohtajuuskaudella valtiovarainministerien ja keskuspankkien työlinjassa yhteisen julkilausuman. Sen keskeinen sisältö on kansainväliseen politiikkayhteistyöhön sitoutuminen globaalin

hyvinvoinnin lisäämiseksi ja keskeisten geopolitiikkaan ja -talouteen liittyvien haasteiden jakaminen.

Kokouksessa korostettiin tarvetta vahvistaa julkisen talouden kestävyyttä, toteuttaa rakenteellisia uudistuksia ja samalla mahdollistaa julkisia ja yksityisiä investointeja. IMF ja Maailmanpankki esittelivät päivityksiä globaaliin velkajärjestelyfoorumiin liittyen, tavoitteena parantaa tiedonvaihtoa ja koordinaatiota. G20-maat tukivat monenvälisten kehityspankkien (MDB) uudistuksia, mukaan lukien pääomavaatimusten kehittämistä sekä rahoitusmalleja, joissa julkista ja yksityistä pääomaa yhdistetään riskien jakamiseksi ja investointien houkuttelevuuden lisäämiseksi. Lisäksi G20:n ja Afrikan maiden yhteistyötä halutaan vahvistaa investointien ja kasvun edistämiseksi. Maailmanpankki fasiloiti simulaation, jossa harjoiteltiin globaalin terveystieteiden aiheuttamia rahoitustarpeita. Kokouksessa lanseerattiin myös G20:n riippumattomien asiantuntijoiden komitea globaalia varallisuuseriarvoisuutta vastaan, jota johtaa Nobel-palkittu amerikkalainen taloustieteilijä Joseph Stiglitz.

b) EU:n yhteiset linjaukset G20:lle

EU:n yhteiset linjaukset noudattavat aiempia linjauksia.

Esille nostetaan kaupan jännitteet, kansalliset epätasapainot ja joissain maissa ilmenevä teollisuuden ylikapasiteetti. Korkea velkaantuminen ja rahoitusvakauden riskit nähdään huolestuttavana kehityksenä, ja Venäjän hyökkäys Ukrainaan tuomitaan. Rahapolitiikan tulee tukea ennen kaikkea hintavakautta, keskuspankkien itsenäisyyttä korostetaan. Talouspolitiikassa painotetaan toimia, joilla tuetaan kasvua, investointeja, tuottavuutta, tekoälyä ja vihreää siirtymää.

Jatkossa G20:n roolin tulisi keskittyä kansainväliseen talous- ja rahoitusyhteistyöhön. Sääntelyn heikentämisestä varoitetaan, Basel III:n toimeenpanoa ja Financial Stability Board:n työtä tuetaan. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa halutaan vahvistaa. Kansainvälisessä verotuksessa edistetään kahden pilarin mallia. Kestävän rahoituksen työryhmää tuetaan, ja kehityspankkien roolia yksityisen rahoituksen kanavoinnissa halutaan vahvistaa. Afrikan yhteistyössä EU tukee G20 Compact with Africa -laajennettua kehystä, jossa investointien edistämisen lisäksi on sosiaalisia, työllisyys- ja kehityspoliittisia tavoitteita.

EU on tyytyväinen G20:n ja Pariisin klubin yhteisen velkajärjestelykehikon edistymiseen ja toivoo, että G20 tehostaisi kehikon toimeenpanoa ennustettavalla, oikea-aikaisella ja koordinoitulla tavalla.

Lausunto IMFC-komiteaan

Lausunto kokoaa yhteen EU:n merkittävimmät poliittiset linjaukset, talouspolitiikan ohjelmat ja linjaukset sekä EU:n talouskehityksen riskitekijät.

Lausunnossa tuomitaan Venäjän aggressiivinen hyökkäys Ukrainaan sekä Gazan humanitääriin katastrofi. EU:n jatkuvaa ja monipuolista tukea Ukrainalle korostetaan. Lausunnossa todetaan, että EU on yhdessä sen jäsenvaltioiden kanssa Ukrainan suurin kansainvälinen rahoittaja, yli 170 miljardilla eurolla. EU auttaa Ukrainaa ja sen kansalaisia sekä suorilla tuilla että pitkäaikaisilla lainoilla.

Lausunnossa korostetaan protektionistisen politiikan vaikutuksia kansainvälisen talouden epävarmuuteen ja sitä kautta investointeihin ja kotitalouksien kulutukseen. Siinä todetaan talousnäköymien heikentymisriskien olevan ilmeisiä. EU:n talouskehitys on epävarmuuden vallitessakin kehittynyt silti melko suotuisasti, sillä EU:n reaalin BKT säilyy suhteellisen vakaana tänä ja ensi vuonna. EU:n hyvä työmarkkinatilanne yhdessä nousevien

reaalipalkkojen kanssa tukevat kotitalouksien kulutusta ja myös investointien odotetaan palautuvan tänä vuonna ja kiihtyvän ensi vuonna. Investointeja tukevat EU:n elpymis- ja palautumistukiväline ja asuntorakentamisen toipuminen.

EU kiinnittää huomiota myös sen seuraavalle viidelle vuodelle asettamaan kilpailukykykompassiin, jonka tavoitteena on toteuttaa Enrico Lettan tekemiä yhteismarkkinoiden toimivuutta parantavia toimenpide-ehdotuksia sekä Mario Draghin raportin kilpailukykyä vahvistavia toimia. Myös EU:n pääomamarkkinaunionin toimeenpano todetaan.

EU mainitsee myös, että sen jäsenmaissa on asteittainen julkisen talouden sopeutustarve keskipitkällä aikavälillä. Julkisen talouden kestävyyttä voidaan parantaa samalla kun tuetaan investointeja ja tuottavuutta lisääviä uudistuksia.

Myös puolustusmenojen huomattavia lisäyksiä käsitellään lausunnossa. Tavoitteena on vahvistaa jäsenvaltioiden puolustusta; tämän rahoitustarpeen takia 16 jäsenvaltiota on pyytänyt aktivoimaan EU:n finanssipoliittisten sääntöjen mukaisen kansallisen poikkeuslausekkeen vuosina 2025–2028. Tämä antaa mahdollisuuden poiketa maakohtaisista julkisen talouden nettomenopoluista kasvavien puolustusmenojen takia enimmillään 1,5 % suhteessa BKT:hen verrattuna vuoden 2021 tasoon.

Lausunnossa esitetään arvioita EU:n elpymisvälineen taloudellisista vaikutuksista. Toimien arvioidaan nostaneen jäsenmaiden talouskasvua yhteensä 1,4 prosentilla vuoteen 2026 mennessä. Välineellä on tuettu Euroopan rakennemuutosta yhteensä 360 miljardilla eurolla.

EU on tyytyväinen IMF:n 16. yleisen jäsenosuustarkistuksen hyväksymiseen. 16. yleinen jäsenosuustarkistus säilyttää IMF:n resurssit nykyisellä tasolla sekä vahvistaa jäsenosuuksien osuutta IMF:n kokonaisresursseista. EU pitää prioriteettina kansallisten hyväksymisprosessien loppuunsaattamista, jotta 16. yleinen jäsenosuustarkistus saadaan voimaan. EU pitää myös hyvänä yhden lisäpaikan perustamista IMF:n johtokuntaan. Tämä lisäpaikka annettiin Saharan eteläpuoliselle Afrikalle, ja se mahdollistaa Afrikan maiden paremman edustautumisen IMF:n johtokunnassa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely ke-pe 1.–3.10.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta pe 3.10.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Näillä valmisteluilla pyritään myötävaikuttamaan taloudellisen toimeliaisuuden edellytyksiin; niillä ei kuitenkaan ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

EU Terms of Reference for the G20 Finance Ministers and Central Bank Governors Meeting on 15-16 October 2025

Statement on behalf of the Presidency of the EU Council of Economic and Finance Ministers, at the IMFC Annual Meetings, Washington, DC; 17 October 2025

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EUS, finanssineuvos Sari Sontag, p.+ 358 295 530181
 VM/KVR, finanssineuvos Minna Nikitin, p. + 358 295 530490
 etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/266/2025
 EU/8/2025

Liitteet -

Viite -

Euroryhmän kokous 09.10.2025

Alustavaien asialistojen mukaan Euroryhmän kokouksessa 9.10.2025 käsitellään seuraavia asioita:

Euroryhmä

1. Kansainvälisten kokousten valmistelu

Asiakohdassa käydään keskustelu euron valuuttakurssikehityksestä. Keskustelu käydään kaksi kertaa vuodessa osana Washingtonin kansainvälisten kokousten valmisteluja.

Valuuttakurssien kehityksessä oli melko suuria liikkeitä maaliskuun ja elokuun välillä. Euro vahvistui voimakkaasti Yhdysvaltain dollaria vasten, mikä johtui perinteisten makrotaloudellisten tekijöiden, kuten odotuksista korkoerojen muutoksesta ja talouskasvusta, lisäksi muun muassa kasvaneesta epävarmuudesta Yhdysvalloissa. Komission arvion mukaan dollarin turvasatama-asema heikkeni tilapäisesti huhtitoukokuussa Liberation day -ilmoitusten vuoksi. Euro vahvistui myös laaja-alaisesti myös muita päävaluuttoja vasten.

Laajennettu kokoonpano

1. Pääomamarkkinaunioni – Tilannekatsaus EU:n pääomamarkkinoista ja euroryhmä laajennetun kokoonpanon julkilausuman mukaisesta edistymisestä

Pääomamarkkinaunionin viimeistelyn edistymisestä kerrotaan ministereille vuodesta 2025 lukien vuotuisin raportein. Raportoinnissa seurataan edistymistä kansallisella tasolla ja jaetaan tietoa parhaista käytännöistä. Pääomamarkkinaunionin edistymisen seuranta kohdistuu erityisesti seuraaviin alueisiin: eläkejärjestelmät ja eläkesäästäminen, talouslukutaito sekä säästämis- ja sijoitustuotteet ja tilit. Lisäksi jäsenmaita on kannustettu tuomaan esille muita aloitteita.

Eläkejärjestelmien ja eläkesäästämisen osalta jäsenvaltioilta on kerätty tietoa työeläkejärjestelmistä, eläkkeiden määräytymisestä sekä ikääntyvän väestön lisätulomahdollisuuksista siltä osin kuin ne liittyvät pääomamarkkinoiden kehittymiseen ja integraatioon. Talouslukutaitoon liittyen useat maat ovat tehneet aloitteita yksityishenkilöiden ja kotitalouksien sekä pienten ja keskisuurten yritysten talouslukutaidon parantamiseksi. Säästämis- ja sijoitustilien osalta on selvitetty jäsenmaiden toimia markkinalähtöisten säästämis- ja sijoitustuotteiden kehittämisessä.

2. Vakaavaluutat (Stablecoins) – Viimeaikainen kehitys

Stablecoin on puhekielinen termi kryptovaroille, joilla pyritään säilyttämään vakaa arvo ottamalla sen referenssiksi jonkin virallisen valuutan arvo. Referenssinä voi olla esimerkiksi liikkeeseen lasketun erän suuruinen pankkitalletus virallista valuuttaa. Yhdysvaltojen julkinen hallinto on edistänyt voimakkaasti dollarin arvoa seuraavien stablecoinien kehitystä. Samaan aikaan julkista sektoria on kielletty edistämästä digitaalista keskuspankkirahaa.

Euroopan asemoituminen stablecoin-kehityksessä on herättänyt viime aikoina poliittista keskustelua. Euroopassa edistetään parhaillaan digitaalista keskuspankkirahaa (digitaalinen euro). Tämän rinnalla on virinnyt keskustelua siitä, tulisiko markkinoilla olla enemmän euron arvoa seuraavia stablecoineja, joilla voitaisiin kilpailla yhdysvaltalaisia tuotteita vastaan ja samalla vahvistaa euron kansainvälistä roolia. Keskustelua on virinnyt myös yhdysvaltalaisen ja eurooppalaisen kryptovarasäätelyn eroista ja siitä, onko eurooppalaista säätelyä tarve muuttaa.

3. (mahd.) Lokakuun eurohuippukokouksen valmistelu

Asiakohdassa euroryhmän puheenjohtaja kertoo lokakuun eurohuippukokouksen valmisteluista. Eurohuippukokouksen aiheet ovat alustavasti makrotaloudellinen tilanne (ml. USA, Kiina, maailmantalous), digitaalisen euron tilannekatsaus ja euron kansainvälinen rooli.